

AB DENİZ GÜVENLİĞİ STRATEJİSİ: TEORİK BİR İNCELEME

Kübra ÇOBAN HASTUNÇ*
Araştırma Makalesi

Öz

AB deniz dış ve güvenlik politikası entegrasyonunu nasıl açıklayabiliriz? Yani AB'nin dış ve güvenlik politikasına yeni bir boyut olarak 'deniz'in eklenmesini nasıl açıklayabiliriz? Denizcilik alanında entegrasyonu sağlayan temel mekanizmalar nelerdir? Üye devletlerin başlangıçta karşı çıktıkları AB Deniz Güvenliği Stratejisi'ni (ABDGS) (EU Maritime Security Strategy-EUMSS) kısa bir süre sonra kabul etmesinde hangi itici güçler etkili olmuştur? Bu makale, ABDGS'nin benimsenmesine ilişkin teorik bir çalışma yürüterek bu soruları açıklığa kavuşturmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: AB Deniz Dış ve Güvenlik Politikası, AB Deniz Güvenliği Stratejisi, Neo-Realizm, İnşacılık, Rasyonel Seçim Kurumsalcılığı

EU Maritime Security Strategy: A Theoretical Analysis

Abstract

How can we explain the integration of EU maritime foreign and security policy? In other words, how can we explain the addition of the 'maritime' as a new dimension to the EU's foreign and security policy? What are the main mechanisms that ensure integration in the maritime domain? What were the driving forces behind member states' adoption of the EU Maritime Security Strategy (EUMSS), which they initially opposed, after a short period of time? This article aims to clarify these questions by conducting an in-depth and theoretical study of the adoption of the EUMSS.

Keywords: EU Maritime Foreign and Security Policy, EU Maritime Security Strategy, Neo-Realism, Constructivism, Rational Choice Institutionalism

---

* Araştırma Görevlisi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi / Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, E-mail: kubra.hastunc@cbu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-6673-6454.

Makalenin Gönderilme Tarihi: 19/08/2022 Kabul Edilme Tarihi: 28/11/2022

Giriş

AB Deniz Güvenliği Stratejisi (ABDGS), daha önce hem AB’de hem de üye devlet düzeyinde yürütülen iç ve dış deniz güvenliği politikalarının yanı sıra önemli bir bileşeni Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası (OGSP) de dahil olmak üzere çok sayıda yeni görev ve konuyu kapsamaktadır.¹ Basil Germond’un ifadesiyle, “AB’nin denizcilik alanına ilişkin politikaları, mekanizmaları ve faaliyetleri artık bir Deniz Güvenliği Stratejisi ile desteklenmektedir”². Ve bununla birlikte AB, “küresel bir deniz güvenliği aktörü olmak için gerekli strateji ve mekanizmalara sahiptir”³. ABDGS’nin 24 Haziran 2014’te üye devletler tarafından kabul edilmesi ise bize deneysel ve analitik bir muamma sunmaktadır. Özel anlamda belirli ulusal denizcilik çıkarları nedeniyle ve daha genel anlamda Komisyon’un lehine olacak şekilde Ortak Dış ve Güvenlik Politikası’ndaki (ODGP) gelişmeler üzerindeki mutlak kontrolünü kaybetme korkusu nedeniyle, Almanya ve Birleşik Krallık gibi büyük ülkeler de dahil olmak üzere birçok üye devlet, 2010 ve 2011 gibi geç bir tarihte bu alanda entegrasyon sağlama konusundan bahsetmek şöyle dursun, herhangi bir AB koordinasyonuna dahi karşı çıkmıştır.⁴ Öyleyse neden tüm üye ülkeler, ABDGS’yi sadece birkaç yıl sonra, 2014’te kabul etmişlerdir? 4-5 yıl gibi kısa bir sürede ne değişmiştir? Başka bir deyişle, 2010’da ortak bir AB deniz dış ve güvenlik politikasına karşı direnişten güçlü, tek yönlü desteğe ve hatta 2014’te ‘denizcilik coşkusu’ (*maritime euphoria*) olarak adlandırılan şeye geçişe ne sebep olmuştur? Bu makalede yanıtlanmaya çalışılan temel araştırma soruları bunlardır.

Makale, Uluslararası İlişkiler çalışmalarındaki temel perspektiflere ve AB güvenlik iş birliğine ilişkin mevcut çalışmalara dayanarak, deniz güvenliği stratejisine ilişkin tüm resmî belgelerde (taslak metinler ve nihai ABDGS belgesi) ve ABDGS politika oluşturma sürecinin üç ana aşamasında

¹ Council of the European Union, “European Union Maritime Security Strategy”, 11205/14, Brussels, 24 Haziran 2014, Erişim Tarihi: Ağustos 1, 2022, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11205-2014-INIT/en>.

² Basil Germond, introduction to *The Maritime Dimension of European Security: Seapower and the European Union*, 1. Baskı (New York: Palgrave Macmillan, 2015), ix.

³ Ibid.

⁴ Ibid.; Kristine Offerdal, “The EU in the Arctic: In pursuit of legitimacy and influence”, *International Journal* 66, no 4 (2011): 861-877.; Steffen Weber ve Iulian Romanyshyn, “Breaking the ice: The European Union and the Arctic”, *International Journal* 66, no 4 (2011): 849-860.

(gündem belirleme, politika oluşturma ve karar alma) teorik olarak çıkarsanmış üç hipotezin uygunluğunu sistematik olarak araştırmakta ve böylece ABDGS'nin çok faktörlü bir analizini sunmaktadır. İlk hipotez, neo-realist bir bakış açısı üzerine kurulu olan 'güvenlik hipotezi'dir ve belirli jeopolitik faktörlerin AB'nin iç pazarlık oyununu değiştirdiği ve daha güçlü AB (deniz) güvenlik entegrasyonu emelleri olan üye devletlerin deniz alanında bir AB stratejisi oluşturmaya destek toplamasına imkân sağladığı için ABDGS'nin kabul edildiğini ileri sürmektedir. İnşacı/konstrüktivist yaklaşıma dayanan ikinci hipotez ise 'meşruiyet hipotezi'dir ve normların politika oluşturma süreçlerini ve bunların sonuçlarını etkileyebileceği varsayımından yola çıkarak, açık denizlerin sürdürülebilir korunması, deniz Küresel Müşterekleri ile ilgili normatif düşünceler ve değerlendirmeler nedeniyle ABDGS üzerinde anlaşmaya varıldığını ileri sürmektedir. Daha açık ifade etmek gerekirse, iletişimsel eylem teorisine dayanan bu hipotez, tereddütlü üye devletlerin normatif argümanlar temelinde pozisyonlarını değiştirmeleri nedeniyle ABDGS üzerinde anlaşmaya varıldığını öne sürmektedir. Son olarak, üçüncü hipotez, rasyonel seçim kurumsalcılığı perspektifi üzerine kurulu olan 'kurumsal aktörler hipotezi'dir ve AB kurumsal aktörlerinin, yani Komisyon ve Avrupa Dış Eylem Servisi'nin (ADES) (*European External Action Service-EEAS*), üye devletleri ABDGS belgesinin nihai kabulüne doğru yönlendirmede etkili olduğunu öne sürmektedir.

Bu üç hipotezin test edileceği ABDGS oluşturma sürecinin birinci aşaması, 2010 yılında bir ABDGS fikrinin araştırılmasına ilişkin ilk Konsey kararına yol açan gündem belirleme aşamasıdır. İkinci aşama, 6 Mart 2014'te Komisyon ve AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi tarafından bir Ortak Bildiri yayınlanması ile sonuçlanan politika önerisi aşamasıdır. Üçüncüsü ise 24 Haziran 2014'te AB üye devletlerinin ABDGS'yi oybirliğiyle kabul etmesiyle sonuçlanan nihai karar alma aşamasıdır. Analitik olarak farklı bakış açıları üzerine inşa edilse de analizde bu hipotezler tamamlayıcı olarak ele alınmaktadır. Bu nedenle, ampirik uygunluk, farklı karar alma aşamaları arasında değişebilir; farklı hipotezler, ABDGS hakkında nihai bir karara giden süreç boyunca farklı sonuçların açıklanmasına yardımcı olabilir. Özetle bu, ABDGS'nin kapsamlı bir açıklamasını sağlayacaktır. Böyle bir çalışmanın, sadece üye devletlerin ABDGS'yi benimseme konusundaki nihai kararını incelemekten veya sadece bir veya iki bakış açısını uygulamaktan daha kapsamlı bir çerçeve sunacağı ve ABDGS'yi daha iyi kavramamızı sağlayacağı söylenebilir.

Bu nedenle, makalenin amacı, ABDGS'nin benimsenmesi konusuna ışık tutarak, AB deniz dış ve güvenlik politikası entegrasyonunun altında yatan farklı itici güçlerin veya mekanizmaların daha iyi anlaşılmasını sağlamak ve bu faktörlerin politika oluşturma aşamaları boyunca ve ilgili resmî belgelerde farklılaşan önemini ve etkileşimini ortaya koymaktır. İlerleyen bölümlerde ilk olarak yukarıda bahsedilen üç hipotez detaylı bir şekilde açıklanıp işlevsel hale getirilmektedir. Sonrasında, ABDGS'nin neden benimsendiğine ilişkin kapsamlı bir açıklama ortaya koymak için deniz güvenliği stratejisine ilişkin belgelerde ve politika sürecinin ana karar alma aşamalarının her birinde bu hipotezlerin uygunluğunun incelendiği analize yer verilmektedir. Son bölümde ise elde edilen bulgular özetlenerek, ampirik ve teorik sonuçlar tartışılmaktadır.

I. Güvenlik Hipotezi: Neo-Realist Teori Çerçevesinde Jeopolitik Faktörlerin Etkisi (Ukrayna Krizi'nin AB Deniz Güvenliği Politikalarına Etkisi)

ABDGS'yi neyin karakterize ettiğine dair ilk hipotez, neo-realist bir bakış açısı üzerine kuruludur ve geleneksel realist bir büyük güçten beklenebilecek davranışlarla aynı doğrultuda, ABDGS'nin üye devletlerin stratejik çıkarlarını daha iyi teşvik etmeye yönelik olduğunu öne sürmektedir.⁵ Realist bakış açısına göre bu davranış, özellikle giderek güvensizleşen bir ortamda daha muhtemeldir.⁶ Rusya'nın Kırım'ı işgali ve ilhaki başta olmak üzere, uluslararası sistemde Çin'in gücünün artması, uluslararası terör

---

⁵ Marianne Riddervold, "A Maritime Global Commons Power in the Making? On the Characteristics of EU Policies Towards the High Seas: The Arctic and the Maritime Security Strategy", içinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, ed. Marianne Riddervold (Cham: Palgrave Macmillan, 2018), 79-80.

⁶ John J. Mearsheimer, "Why the Ukraine Crisis Is the West's Fault: The Liberal Delusions That Provoked Putin", *Foreign Affairs*, Eylül/Ekim 2014, Erişim Tarihi: Ağustos 1, 2022, <https://www.foreignaffairs.com/articles/russia-fsu/2014-08-18/why-ukraine-crisis-west-s-fault>.; Stephen M. Walt, "Would You Die for That Country: Why the United States needs to think twice before calling Ukraine an ally", *Foreign Policy*, 24 Mart 2014, Erişim Tarihi: Ağustos 1, 2022, <https://foreignpolicy.com/2014/03/24/would-you-die-for-that-country/>.; Michael Friederich Kluth ve Jess Pilegaard, "Balancing beyond the horizon? Explaining aggregate EU naval military capability changes in a neo-realist perspective", *European Security* 20, no 1 (2011): 45-64.

korkusu, deniz yoluyla Avrupa'ya ulaşmaya çalışan göçmen sayılarının artışı gibi faktörler, AB'nin jeopolitik ortamını etkileyen, değiştiren ve daha belirsiz hale getiren faktörler olmuştur. Neo-realist perspektife göre böyle bir ortamda, (deniz alanındaki de dahil olmak üzere) herhangi bir alandaki ortak AB dış ve güvenlik politikası, üye devletlerin ortak çıkarlarını daha iyi güvence altına almaya yönelik olacaktır.⁷ AB, kolektif olarak güçlenerek, yalnızca giderek saldırganlaşan Rusya'yı daha etkili bir şekilde dengelemekle kalmayacak, aynı zamanda üye devletlerin deniz alanlarına ilişkin ekonomik ve güvenlikle ilgili çıkarlarını daha iyi koruyabilecek ve destekleyebilecektir.⁸ Neo-realist bir bakış açısına göre, AB normları ve çevrenin korunmasını teşvik ettiğini iddia edebilir, ancak bu tür eylemler yumuşak güç araçlarıyla olacaktır veya en azından ortak güvenlik çıkarlarına ikincil olacaktır.⁹ Birçok realist akademisyenin altını çizdiği gibi, stratejik olarak rasyonel dış politika aktörleri, yalnızca diğer daha önemli ekonomik veya stratejik çıkarlarla çelişmediği sürece güvenlik dışı hedefleri desteklemektedir.¹⁰ Geleneksel bir büyük gücün temel önceliği her zaman ülkesel egemenliğini korumak ve vatandaşlarının güvenliğini ve refahını sağlamaktır. Bu nedenle deniz stratejisi ile ilgili olarak, güvenlik hipotezi açısından bakıldığında AB için birincil endişe konusu, ticari ve askeri nedenlerle deniz alanlarına erişimin güvence altına alınması olacaktır.¹¹

Neo-realist bir perspektif, uluslararası güvenlik iş birliğine ilişkin açıklamalarını, özellikle en güçlü üye devletlere ve onların pazarlık oyununun jeopolitik faktörlerden nasıl etkilendiğine ve bunlara nasıl bağlı olduğuna odaklanarak, devletlerin iç stratejik pazarlık oyunu ile ilişkilendirir.¹² Bu doğrultuda, AB'nin ODGP'si, yükselen güçlere karşı denge kurma, AB'nin dış çevresini daha iyi şekillendirme veya bir araya getirilmiş ortak stratejik

⁷ Riddervold, "A Maritime Global Commons Power in the Making?", 80.

⁸ Ibid.

⁹ Adrian Hyde-Price, "A 'Tragic Actor'? A Realist Perspective on 'Ethical Power Europe'", *International Affairs* 84, no 1 (2008): 29-44.

¹⁰ Ibid., pp. 29-44.; John J. Mearsheimer, "E.H. Carr vs. Idealism: The Battle Rages On", *International Relations* 19, no 2 (2005): 139-152.

¹¹ Gerald Stang, "Global Commons: Between Cooperation and Competition", European Union Institute for Security Studies (EUISS), 8 Nisan 2013, Erişim Tarihi: Ağustos 4, 2022, <https://www.iss.europa.eu/content/global-commons-between-cooperation-and-competition>, p. 1.

¹² Walter Carlsnaes, "Foreign Policy", içinde *Handbook of International Relations*, ed. Walter Carlsnaes, Thomas Risse and Beth A. Simmons (London: Sage Publications, 2013), 298-325.

veya güvenlik çıkarlarını daha iyi uygulayabilmeye yönelik ortak girişim olarak açıklanmaktadır.¹³ Pek çok ampirik çalışmanın da açıkça gösterdiği üzere, AB'nin dış ve güvenlik politikası girişimleri, 'siyasi harekete geçiriciler' olarak hareket eden ve bu tür iş birliğinde özel çıkarları olan devletler tarafından üstlenilmiş ve dönem başkanlığını elinde bulunduran ülkeyi yakından ilgilendirdiğinde özellikle başarılı olmuştur.¹⁴ Bu temelde, ABDGS'ye ilişkin ilk hipotez, değişen jeopolitik faktörlerin daha güçlü bir AB deniz dış ve güvenlik politikasına ilgi duyan üye devletlerin konumlarını güçlendirmiş olabileceğini ve bu ülkelerin bir ABDGS oluşturulmasına yönelik destek toplamak için siyasi harekete geçiriciler olarak rol oynamalarına olanak tanıdığı ileri sürmektedir. Özellikle, Ukrayna, Arktik bölgesi ve ötesindeki artan Rus saldırganlığıyla bağlantılı jeopolitik faktörler, tereddütlü üye devletleri, bu ve diğer yükselen güçleri daha iyi dengelemek ve/veya belirli stratejik çıkarları daha başarılı bir şekilde desteklemek amacıyla bir ABDGS'yi benimsemeye yöneltmiş olabilir. Bununla birlikte, Çin'in yükselişi, korsanlıkla ilgili devam eden sorunlar, terör korkusu ve artan göçmen baskısı gibi diğer faktörler, değişen küresel yapılar karşısında ortak bir yanıt ihtiyacını daha da güçlendirmiş olabilir. Bu hipotezi doğrulayabilmek için, genel olarak AB dışişleri ve güvenlik iş birliğinde veya özel olarak bir deniz dış ve güvenlik politikasında güçlü çıkarları olan devletler tarafından belirli girişimlerde bulunulduğuna ve buna ilişkin anlaşmaların diğer üye devletlere kabul ettirilmeye çalışıldığına dair kanıtlar olmalıdır. Buna ek olarak, deniz alanındaki ortak politikaların, güvenlik kaygıları ve yükselen güçleri dengeleme veya artan güvensizlik ile daha iyi başa çıkabilme ihtiyacı da dahil olmak üzere ortak zorlukları ele alma ihtiyacı ile meşrulaştırılması beklenebilir. Üye devletler arasındaki ABDGS'ye ilişkin tartışmalar, devlet koalisyonlarının birtakım tehditler ve vaatler yoluyla

¹³ Barry R. Posen, "European Union Security and Defence Policy: Response to Unipolarity", *Security Studies* 15, no 2 (2006): 149-186.; Adrian Hyde-Price, "Normative' power Europe: a realist critique", *Journal of European Public Policy* 13, no 2 (2006): 217-234.; Adrian Hyde-Price, "Neorealism: A Structural Approach to CSDP", içinde *Explaining the EU's Common Security and Defence Policy: Theory in Action*, ed. Xymena Kurowska and Fabian Breuer (New York: Palgrave Macmillan, 2012), 16-40.; Mearsheimer, "Why the Ukraine Crisis Is the West's Fault".; Walt, "Would You Die for That Country".

¹⁴ Nik Hynek, "EU crisis management after the Lisbon Treaty: civil-military coordination and the future of the EU OHQ", *European Security* 20, no 1 (2011): 96-97.

yaptıkları pazarlıklarla karakterize edilebilir.¹⁵ Son olarak, güvenlik hipotezinin geçerli olabilmesi için stratejik ve güvenlikle ilgili hususlar nedeniyle pozisyonların değiştirildiğini ve anlaşmalara varıldığını gösteren kanıtlar bulunmalıdır.

Dış jeopolitik faktörlerin deniz alanındaki AB politika oluşturma süreçleri ve sonuçları üzerindeki etkisini incelemek, AB deniz güvenliği iş birliğini ve dışışleri ve güvenlik entegrasyonunu daha kapsamlı bir şekilde şekillendiren mekanizmalar hakkındaki anlayışımıza katkıda bulunacaktır. Bu bağlamda, ilk olarak Ukrayna Krizi'nin üye devletlerin ABDGS'yi kabul etme konusunda uzlaşmaları üzerinde herhangi bir etkisinin olup olmadığını incelenerek, güvenlik hipotezinin uygunluğu araştırılmaktadır. ABDGS, 24 Haziran 2014'te AB üye devletleri tarafından oybirliğiyle kabul edilmiştir. Ancak başlangıçta, üye devletlerin bu politikaları kabul edip etmeyecekleri ve bu politikalar konusunda ortak bir noktada buluşup buluşmayacakları açık değildi. Aslında, sadece birkaç yıl önce hem deniz hem de güvenlik ve savunma konularındaki ulusal hassasiyet nedeniyle, bazı üye devletler arasında deniz güvenliği kapsamında herhangi bir AB iş birliğine karşı şiddetli bir direniş vardı.¹⁶ Güvenlik hipotezi çerçevesinde, ABDGS'nin ancak artan Rus saldırganlığı ve özellikle Rusya'nın Ukrayna'ya müdahalesi ve buradaki eylemlerinin arka planında anlaşılabilirliği iddiası ortaya koyulmaktadır. Bu jeopolitik kriz, ODGP'yi baltalamak yerine, Avrupa'nın karşı karşıya olduğu süregelen dış ve güvenlik krizlerine paralel şekilde geliştirilen ancak bunlardan bağımsız olmayan, farklı fakat birbiriyle ilişkili ve giderek önem kazanan bir politika alanında -deniz güvenliği- gelişmiş entegrasyon ve iş birliğine yol açmıştır. Bu bölümde Rus saldırganlığının, özellikle Rusya'nın Kırım müdahalesi ve ilhakının, üye devletlerin ABDGS'yi benimseme kararlarını etkileyip etkilemediğini ve eğer öyleyse, nasıl etkilediğini belirlemek için ilgili resmî belgelere ve AB karar alma süreçlerine odaklanılmıştır. Daha iyi ifade etmek gerekirse, AB politikalarında ve

¹⁵ Jon Elster, "A Plea for Mechanisms", içinde *Social Mechanisms: An Analytical Approach to Social Theory*, ed. Peter Hedström and Richard Swedberg (Cambridge: Cambridge University Press, 1998): 45-73.

¹⁶ Andrea Frontini, "The European Union Maritime Security Strategy: Sailing Uncharted Waters?", European Policy Center (EPC), 26 Haziran 2014, Erişim Tarihi: Ağustos 1, 2022, http://aei.pitt.edu/56472/1/pub_4569_the_eu_maritime_security_strategy.pdf.; Germond, introduction to *The Maritime Dimension of European Security: Seapower and the European Union*, ix.

aktörlerin argümanlarında bir değişiklik olduğu ve AB deniz güvenliği politikalarındaki bu değişikliğin aslında Rusya'nın davranışlarıyla ve özellikle Ukrayna'daki krizle bağlantılı olduğu iddiası öne sürülmektedir. Bunun için ABDGS'ye ilişkin tüm AB belgeleri incelenmiş ve ikincil kaynak olarak üye devletlerden veya AB kurumlarından temsilcilerin görüşlerinden yararlanılmıştır. Son olarak, daha önce yapılmış diğer çalışmalar ve politika raporları önemli bir veri kaynağı olmuştur.

ABDGS politika oluşturma sürecinin ilk aşaması olan deniz güvenliği konusunun AB gündemine alındığı 'gündem belirleme aşaması'nı incelediğimizde, neo-realist teori çerçevesinde güvenlik hipotezinin öngörülerini desteklediği görülmektedir. AB'nin kendi deniz güvenliği stratejisine sahip olması gerektiği fikri, AB gündemine ilk kez İspanya tarafından 2010'daki gayri resmî bir AB savunma toplantısında getirilmiştir. Büyük ölçüde neo-realist hipotezi yansıtan bu ilk öneri, askeri odaklıydı ve stratejik çıkarlar tarafından yönlendirilmekteydi.¹⁷ 2010'daki gayri resmî ve resmî Konsey toplantılarına katılan aktörlere göre, konuya ilişkin ilk fikir denizcilerden gelmiş, İspanyol donanması ve savunma bakanlığı, mevcut jeopolitik durum karşısında böyle bir stratejiye ihtiyaç duyulduğunu fark edip buna önyak olmuşlardır. Komisyon ve ADES yetkilileri, bu stratejinin harekete geçirilip başlatılmasında savunma bakanları ve bunların deniz kuvvetlerinden aldıkları desteğin de önemli bir rol oynadığını belirtmişlerdir.¹⁸ Yani bir ABDGS oluşturmaya yönelik ilk fikirler ve tartışmalar, esas olarak ekonomik aktörler tarafından değil, savunma bakanlıkları tarafından yönlendirilmiştir. Ayrıca, AB üye devletlerinin iki yıl önce ilk AB deniz misyonu olan Atalanta konusunda anlaşmaya varabilmiş olmaları, bir ABDGS geliştirme önerisinin neden 2010 yılında ortaya atıldığını anlamak açısından önemlidir. Hem üye devletler hem de AB aktörleri, terörizm ve korsanlık gibi denizle bağlantılı farklı tehditlerin ehemmiyetine ilişkin farkındalığa zaten daha önceden sahiptiler. Ancak, Atalanta Misyonu başlatılıncaya kadar AB donanma yeteneklerinin ne zaman, nasıl ve tam olarak hangi amaçla kullanılacağına ilişkin bir belirsizlik söz konusuydu.¹⁹ Bununla birlikte, Atalanta arka planı bağlamında, küresel jeopolitik giderek daha çok denizlere yönelmekteydi. Fransa ve genel olarak

¹⁷ Riddervold, "EU Maritime Foreign and Security Policy Integration", 151.

¹⁸ Ibid.

¹⁹ Basil Germond ve Michael E. Smith, "Re-Thinking European Security Interests and the ESDP: Explaining the EU's Anti-Piracy Operation", *Contemporary Security Policy* 30, no 3 (2009): 577.

AB askeri yapılarının kuvvetlendirilmesini isteyen diğer üye ülkelerin desteği ve dönem başkanlığını elinde bulundurması, İspanya'ya ABDGS konusunu AB gündemine taşıyabilmesi için bir fırsat kapısı aralamıştır.²⁰

2010 yılında İspanya liderliğindeki bir koalisyon, neo-realist hipotezin önermelerine oldukça uygun şekilde, her şeyden önce askeri çıkarlar ve değişen jeopolitik faktörler nedeniyle AB gündemine bir ABDGS fikri yerleştirmeyi başarmıştır. Ancak bu, bir deniz stratejisine ilişkin herhangi bir somut politika önerisine dönüşmemiştir. Tam da bu dar güvenlik odağı nedeniyle, 2010 İspanya AB Başkanlığı'nın tam teşekküllü bir 'küresel deniz alanı için Güvenlik Stratejisi'ni teşvik etmeye yönelik ilk girişimleri, askeri kapsamının çok sınırlı olmasından dolayı diğer başkentlerin muhalefetiyle karşılaşmıştır.²¹ Konsey Sekreterliği de bu ilk girişimin çok fazla savunma odaklı olduğunu belirtmiştir. Aslında, 2010 Konsey kararında AB deniz stratejisinden çok kısa ve öz şekilde bahsedilmesi konusunda uzlaşmaya varılması bile o zaman için zordu. Giriş bölümünde de ifade ettiğim gibi, güvenlik ve savunma konularının hassasiyeti nedeniyle başta Birleşik Krallık ve Almanya olmak üzere bazı üye devletler, başlangıçta ABDGS'ye böyle bir yasal referansa bile karşı çıkmışlardır. Ancak İspanya ve Fransa, Yunanistan ve İtalya gibi diğer birkaç ülkeyle birlikte bunu daha da ileri götürmeye devam etmiş ve Komisyon ve Konsey Sekreterliği'nin yardımıyla, herkes tarafından kabul edilen kısa bir metin bulmayı başarmıştır.²² Nihayetinde bu konu, dönem başkanlığı önceliklerinden birisiydi. Yani İspanya, Ocak-Haziran 2010 tarih aralığındaki kendi AB dönem başkanlığı için bunu bir öncelik olarak belirlemiştir.²³ Bununla birlikte, üzerinde uzlaşma sağlanan metin belirsiz ve çekimseldi. Metinde sadece 'küresel deniz alanı için bir güvenlik stratejisinin detaylandırılması' olasılığı sorulmuştu. Dahası, bir AB deniz güvenliği stratejisi oluşturulmasına karşı çıkan üye devletlerin tercihi doğrultusunda, konuya ilişkin gelişmeler özel hükümetler arası ODGP karar alma mekanizmasına yerleştirilerek, daha sonraki gelişmelerin sıkı bir şekilde üye devletlerin kontrolü altında kalması amaçlanmıştı.²⁴ Diğer bir ifadeyle, deniz ile ilgili meseleler bugünlerde Brüksel gündeminde çokça yer alsa da 2010'da

²⁰ Riddervold, "EU Maritime Foreign and Security Policy Integration", 151.

²¹ Frontini, "Sailing Uncharted Waters?".

²² Riddervold, "EU Maritime Foreign and Security Policy Integration", 152.

²³ "The Spanish EU Presidency", Euractiv, Son Güncelleme: Temmuz 2, 2010, Erişim Tarihi: Ağustos 15, 2022, <https://www.euractiv.com/section/regional-policy/linksdossier/the-spanish-eu-presidency/>.

²⁴ Riddervold, "EU Maritime Foreign and Security Policy Integration", 152.

üye ülkeler arasında özellikle popüler değildi. Bir ABDGS geliştirme fikri çok hassas bir konuydu. Öyleyse tüm bunlara rağmen neden 4 yıl sonra ABDGS bir politika önerisi olarak somutlaştırılmış ve kabul edilmiştir?

Veriler, neo-realist bir önermeye uygun şekilde, yeni bir jeopolitik olaylar dalgasının, üye devletlerin tercihlerini ABDGS lehine etkilediğini açıkça göstermektedir. 2013'ten bu yana Avrupa devletleri, Ukrayna'da tırmanan çatışmalardan, Suriye ve Lübnan'daki iç savaşlara, Türkiye sınırına yakın İslami aşırılıkçılıktan, bunlar ve diğer çatışmalar nedeniyle Güney Avrupa'ya teknelerle gelen çok sayıda mülteciye kadar yakın çevrelerinde bir dizi yeni tehditle karşı karşıya kalmışlardır.²⁵ Bu yeni jeopolitik sorun dalgasıyla birlikte Avrupalılar aniden deniz tehditlerinin ve sorunlarının kendilerini oldukça ilgilendirdiğinin ve etkilediğinin farkına varmaya başlamışlardır. Bu bağlamda, ABDGS'nin zamanlaması çok iyiydi, sadece birkaç yıl önce böyle bir stratejinin kabulü mümkün olmayabilirdi.

İlk aşamada olduğu gibi, AB Konseyi Dönem Başkanlığı sırasının deniz güvenliği entegrasyonunda güçlü çıkarları olan üye devletlerde olması ve bu üye devletlerin yukarıda değinilen jeopolitik olaylar üzerine harekete geçmeleri, üçüncü aşama olan ABDGS'nin nihai kabulünde de kilit unsurlar olmuştur. 2014'te Ortak Bildiri sunulduğunda Yunanistan, AB Dönem Başkanlığı'nı yürütmekteydi ve ABDGS'nin kabulünü birinci önceliği haline getirmişti. Yunanistan Başbakanı Antonis Samaras'ın da ABDGS konusunda önemli katkıları olmuştur. Başarıya büyük bir ilgisi vardı ve bu yüzden herkes bu Başkanlık önceliğini gerçekleştirmeye can atıyordu.²⁶ Bu, Yunanistan'ın başarabileceğini göstermesi için bir fırsattı. Benzer şekilde, İtalya, yılın ikinci yarısında AB Dönem Başkanlığı'nı yürütmüş ve bu fırsatı eylem planını kendi ulusal çıkarları doğrultusunda hayata geçirmek için kullanmıştır. Her iki ülkenin de AB sınırlarına teknelerle gelen göçmenler meselesiyle bağlantılı güçlü çıkarları bulunmaktadır. Buna ek olarak, Akdeniz'de artan ölüm sayıları, ABDGS yanlısı ülkelerin deniz sorunlarına ve tehditlerine karşı ortak bir AB yanıtı çağrısını güçlendirmiştir.²⁷ Akdeniz bölgesi, yaşanan sansasyonel olaylar sebebiyle gündemden düşmüyordu ve bu, acil çözüm

²⁵ Ibid., p. 155.

²⁶ Ibid.

²⁷ Marianne Riddervold, "The EU's Naval Mission Sophia: A Humanitarian Operation to Help Refugees in Distress at Sea?", içinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, ed. Marianne Riddervold (Cham: Palgrave Macmillan, 2018), 57-76.

bekleyen bir konuydu. Sağlam bir denizcilik stratejisinin oluşturulması, bu çözümün önemli bir parçası olarak görülmekteydi. Üye devletlerin, deniz tehditleriyle mücadeleye yönelik somut adımlar attıklarını göstermeleri gerekmekteydi. O dönemde komşularında tırmanan çatışmalarla birlikte Yunanistan, radikal terörizmle mücadelede ABD'ye yakınlaşan bir Türkiye'ye karşı Avrupalı müttefiklerinden daha bağlayıcı destek alma konusunda da güçlü bir çıkara sahipti.²⁸ Bununla birlikte, açıkça en önemlisi, Rusya'nın Kırım'ı ilhak etmesiyle sonuçlanan Ukrayna kriziydi.

Bu değişen jeopolitik manzara karşısında ve AB üye devletlerinin karşı karşıya olduğu artan belirsizlik ışığında, ADES ve Komisyon'un da desteğini arkasına alan Yunanistan Başkanlığı, ABDGS'nin kabulü için destek toplayabilmiştir.²⁹ Aralarında Fransa, İspanya, İtalya ve Portekiz'in de bulunduğu pek çok ülke, geleneksel güvenlik yönelimleri ile uyumlu olduğundan bir ABDGS'yi zaten güçlü bir şekilde desteklemekteydi. Ancak, ilk aşamada AB deniz stratejisine karşı çıkan üye devletler de Ukrayna krizinin yol açtığı güvensizlikten açıkça etkilenmiştir. Özellikle bu kriz ve bunun sonucunda aniden karşı karşıya kaldıkları belirsizlik nedeniyle, üye devletlerin ABDGS hakkındaki tartışmaları, daha genel olarak AB güvenlik ve savunma iş birliğini tartışacak bir düzeye çıkarılmıştır.³⁰ Ukrayna krizi nedeniyle ve büyük ölçüde diğer konuların tartışılmasından ödün verme pahasına, üye devletlerin tartışmaları, esas olarak, daha geniş anlamda AB güvenliği ve savunma iş birliği ile ilgili birkaç konuya odaklanmıştır. Müzakerelerin bu seviyeye gelebilmesinde Ukrayna krizi karşısında ABDGS tartışmalarına gösterilen ilginin artması temel sebep olmakla beraber, Birleşik Krallık ve Fransa da önemli rol oynamıştır. AB güvenlik ve savunma tartışmalarında sıklıkla olduğu gibi, ABDGS müzakerelerinde de üye devletler iki ana grupta örgütlenmiştir.³¹ Birleşik Krallık liderliğindeki birinci grup, Litvanya, Letonya, Estonya, Malta, Hollanda, Bulgaristan, Romanya, İsveç, Danimarka gibi NATO ve ABD yönelimli ülkelere oluşmaktaydı. Fransa liderliğindeki ikinci grup, İspanya, İtalya, Portekiz, İrlanda, Finlandiya, Belçika ve Lüksemburg gibi daha fazla AB güvenliği ve deniz güvenliği entegrasyonunu savunan ülkelere oluşmaktaydı.³² Almanya bu iki

²⁸ Riddervold, "EU Maritime Foreign and Security Policy Integration", 155.

²⁹ Ibid.

³⁰ Ibid., p. 156.

³¹ Steve Marsh ve Wyn Rees, *The European Union in the Security of Europe: From Cold War to Terror War*, 1. Baskı (Abingdon: Routledge, 2012).

³² Ibid.

grubun arasında bir yerde durmaktaydı: Almanya'nın başlıca meselesi, askeri gemileri sivil amaçlar için kullanamayacağından, tüm kilit savunma konularında, özellikle gözetlemede 'ikili kullanım' kavramıyla ilgili olmuştur.³³ Birleşik Krallık için temel kaygılar, savunma alanındaki uluslarüstü düzenlemeye ilişkin önerileri kaldırmak ve NATO'ya en azından birkaç açık atıfta bulunmaktı. Yoğun altı haftalık tartışmalar sonucunda Birleşik Krallık kampı kazançlı çıkmıştır: NATO'ya yapılan atıflar nihai kabul edilen stratejiye kadar korunmuştur ve Yunanistan Başkanlığı tarafından sunulan ilk taslaklarda uluslarüstü düzenlemeler öneren dört eylem kaldırılmıştır. Ve bu sorunların çözülmesiyle, tüm üye devletler ABDGS'yi kabul etmeye hazır hale gelmiştir.³⁴

Ukrayna'daki krizin ABDGS'nin tartışmaları, içeriği ve nihai kabulünde etkili olduğu açıktır. En önemli noktalardan biri, Mart 2014'te Rusya'nın Kırım'a müdahalesinin ardından bu kriz tırmanırken, ABDGS süreci nedeniyle, üye devletlerin gayri resmî, hazırlık forumlarında güvenlik konuları hakkında zaten tartışmalar yürütmekte olmalarıdır.³⁵ Aniden, tam da bir deniz stratejisinin oluşturulmaya çalışıldığı esnada, güvenlik AB gündeminin en tepesinde yer almıştı ve kilit jeopolitik olayların hepsinin denizle bir bağlantısı vardı. Rusya'nın Kırım'ı ilhak etmesinin temel nedeni, Karadeniz filosu için kilit bir stratejik liman sağlamaktı.³⁶ Ve bu amaçla ilhak, ABDGS'ye ilişkin Ortak Bildiri'nin sunulmasından sadece on iki gün sonra, tam da üye devletlerin ABDGS'nin kabulü konusundaki müzakerelere başlayacakları sırada gerçekleşmiştir. Giderek kötüleşen güvenlik bağlamı ve bunun yarattığı belirsizlik, üye devletlerin pozisyonlarını daha fazla AB güvenlik iş birliği lehine etkilemiş ve bu suretle, halihazırda masaya yatırılmış bir güvenlik inisiyatifi olan ABDGS lehine bir tutum benimsemelerinin de önünü açmıştır. Bu durum, üye devletlerin kriz nedeniyle AB güvenlik ve savunma iş birliğinin daha genel olarak tartışıldığı bir düzeye taşınan ABDGS hakkındaki tartışmalarını güçlü bir şekilde etkilemiştir.³⁷

³³ Riddervold, "EU Maritime Foreign and Security Policy Integration", 156.

³⁴ Ibid., pp. 156-157.

³⁵ Marianne Riddervold, "EU Maritime Foreign and Security Policy Integration: Explaining the EU Maritime Security Strategy", içinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, ed. Marianne Riddervold (Cham: Palgrave Macmillan, 2018), 143-164.

³⁶ Mearsheimer, "Why the Ukraine Crisis Is the West's Fault".

³⁷ Riddervold, "EU Maritime Foreign and Security Policy Integration", 143-164.

Ukrayna krizinin ve buna bağlı olarak üye devletlerin karşı karşıya kaldığı yeni güvenlik durumunun ABDGS süreci ve sonucu üzerindeki etkisi, farklı taslaklarda ve nihai metinde de açıkça görülmektedir.³⁸ En önemlisi, Ukrayna üzerindeki artan gerilimler bağlamında, Yunanistan Dönem Başkanlığı, üye devlet tartışmalarında Ortak Bildiri'yi temel almak yerine, kendi belgesini oluşturmak istediğine karar vermiştir. Ukrayna krizi nedeniyle bu belge, ADES ve Komisyon tarafından henüz sunulan Ortak Bildiri'den çok daha fazla güvenlik ve savunma odaklıydı. Bu odak, tüm farklı gayri resmî taslaklarda ve nihai stratejinin kendisinde korunmuştur.³⁹ Örneğin, nihai ABDGS metninde de bu odak noktasını görmek mümkündür: “Birlik, küresel bir güvenlik sağlayıcısı olarak, uluslararası düzeyde ve özellikle kendi komşu bölgesinde artan sorumluluklar üstlenmesinin ve böylece kendi güvenliğini ve stratejik bir küresel aktör olarak rolünü -askeri araçların kullanımı da dahil olmak üzere- geliştirmesinin önemini vurgulamaktadır”⁴⁰. Bu, AB'nin doğu komşusu Rusya'ya açık bir referanstır. Buna karşılık, Ukrayna krizi patlak vermeden önce yazılan Ortak Bildiri, AB'nin komşuluk bölgesinden yalnızca bir kez bahsetmekte ve ardından bunu uluslararası ortaklarla bilgi paylaşım düzenlemelerini iyileştirme ihtiyacıyla ilişkilendirmektedir.⁴¹

Ayrıca, ABDGS nihai metnini incelediğimizde, açıkça güvenlik kaygılarına öncelik verildiği ve denizle bağlantılı bir dizi güvensizlik konusu üzerinde ayrıntılı olarak durulduğu görülmektedir:

- Deniz korsanlığı ve denizde silahlı soygun (ekonomik ve insani güvenliğe bir tehdit),

³⁸ Council of the European Union, “European Union Maritime Security Strategy”.; Council of the European Union, “European Union Maritime Security Strategy (EUMSS) – Action Plan”, 17002/14, Brussels, 16 Aralık 2014, Erişim Tarihi: Ağustos 2, 2022, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17002-2014-INIT/en/pdf>.; Council of the European Union, “Council conclusions on developing a European Union Policy towards the Arctic Region”, Foreign Affairs Council Meeting, Brussels, 12 Mayıs 2014, Erişim Tarihi: Ağustos 2, 2022, <https://www.consilium.europa.eu/media/28342/142554.pdf>.

³⁹ Council of the European Union, “European Union Maritime Security Strategy”, 1-16.

⁴⁰ Council of the European Union, “European Union Maritime Security Strategy”; Council of the European Union, “European Union Maritime Security Strategy (EUMSS) – Action Plan”; Council of the European Union, “European Union Policy towards the Arctic Region”.

⁴¹ Ibid.

- Denizde terörizm ve diğer kasıtlı yasadışı eylemler (bir insan güvenliği sorunu olmasının yanı sıra üye devletlerin ulusal güvenliğini de etkileyen bir tehdit),
- İnsan ticareti ve göçmen kaçakçılığı, silah ve uyuşturucu kaçakçılığı, vergisiz yolla mal kaçakçılığı, yasadışı göçü kolaylaştıran organize suç şebekeleri dahil olmak üzere sınır ötesi ve organize suçlar (insan güvenliğine ve toplumsal güvenliğe tehdit),
- Kitle imha silahlarının yayılması (üye devletlerin ulusal güvenliğine bir tehdit),
- Deniz kaynaklarının sürdürülemez ve yetkisiz kullanımı, biyolojik çeşitliliğe yönelik tehditler, kimyasal, biyolojik ve nükleer kirlilik, yasadışı balıkçılık dahil çevresel riskler (çevresel ve ekonomik güvenliğe tehdit),
- Deniz taşımacılığı ve denizcilik faaliyetlerinin güvenliği (turizm dahil),
- Deniz serbestisinin reddi ve karasuları anlaşmazlıkları

deniz güvenliğine yönelik önemli riskler ve tehditler olarak kabul edilmektedir.⁴² Denizle bağlantılı bu kapsamlı tehditler listesi; deniz güvenliğinin iç ve dış boyutlarının birbiriyle bağlantılı doğasını kabul eden AB'nin desteklediği kapsamlı güvenlik yaklaşımını ve genişleyen güvenlik gündemini, ve üye devletlerin ve AB'nin (özellikle AB'nin ademi merkezi kurumlarının) halihazırda sahip olduğu unsurların ve mekanizmaların en iyi şekilde kullanıldığı sektörler arası, iş birliğine dayalı ve çok taraflı bir yaklaşımı yansıtmaktadır.⁴³

ABDGS'nin kabul edildiği 2014 tarihinden itibaren OGSP ve Frontex bünyesinde yürütülen operasyonlara baktığımızda odak noktalarının ABDGS nihai metninde bahsi geçen deniz güvenliği tehditleriyle başa çıkmaya yönelik olduğu görülmektedir. Örneğin, 2014 yılında Frontex kapsamında ve İtalya'nın önderliğinde Mare Nostrum'un yerine başlatılan Ortak Triton Operasyonu, Akdeniz üzerinden AB ülkelerine yönelik gerçekleştirilen düzensiz göç hareketlerini engellemek için sınır kontrolü ve gözetimine

⁴² Council of the European Union, "European Union Maritime Security Strategy", 7-8.; Basil Germond, "The Naval and Maritime Dimension of the EU", içinde *The Maritime Dimension of European Security: Seapower and the European Union*, ed. Basil Germond (New York: Palgrave Macmillan, 2015), 113-114.

⁴³ Ibid., p. 114.

odaklanmış, sadece gerektiğinde arama-kurtarma faaliyetlerini yürütmesi amaçlanmıştır.⁴⁴ Yasadışı balıkçılık, uyuşturucu kaçakçılığı, deniz kirliliği gibi bahsi geçen deniz güvenlik riskleri ve tehditlerine karşı mücadele, gelen göçmenlerin kaydında İtalyan makamlarına destek verme, Libya ve diğer Afrika ülkelerinde faaliyet gösteren insan kaçakçılığı ağları hakkında istihbarat toplama Triton Operasyonu'nun diğer faaliyet alanlarıdır.⁴⁵ 2015 yılında göç baskısının çarpıcı bir biçimde artması üzerine 2016'da Frontex'in başlattığı Poseidon Operasyonu, Yunanistan'ı sınır gözetimi, göçmenlerin kaydı ve kimliklerinin belirlenmesi, geri kabul ve geri dönüş operasyonlarında yardımın yanı sıra yasadışı madde kaçakçılığı, silah kaçakçılığı, sahte belgelerin tespiti gibi sınır ötesi suçlarla mücadele konularında desteklemektedir. Ayrıca, arama-kurtarma, yasadışı balıkçılık ve deniz kirliliğinin tespiti gibi çeşitli sahil güvenlik hizmetlerini de kapsamaktadır.⁴⁶ 2016 yılında başlatılan EUCAP Somali Operasyonu, dört ana Somali limanında (Mogadişu, Berbera, Bosaso ve Kismayo) ve çevresinde deniz polisi kapasitesini güçlendirerek, sahil güvenlik hizmetlerinin ve deniz güvenliğinin geliştirilmesini destekleyerek 'denizcilik sektörüne yardım'a odaklanmıştır.⁴⁷ 2018 yılında Frontex'in Triton Operasyonu'nun yerine başlattığı Themis Operasyonu, İtalya'yı Orta Akdeniz'de sınır kontrolü ve gözetimi, göçmenlerin kimlik tespiti ve kaydı, arama-kurtarma çalışmaları, insan kaçakçılığının tespiti, deniz kirliliği ve yasadışı balıkçılığın tespiti, suç ağları hakkında istihbarat toplama, silah ve uyuşturucu kaçakçılığının önlenmesi konularında desteklemektedir.⁴⁸ 2022 yılında Frontex kapsamında başlatılan Minerva Operasyonları, Batı Akdeniz rotası olarak bilinen İspanya ile Fas arasında uzanan bölgede sınır kontrolü ve gözetimi, göçmenlerin kimlik tespiti ve kaydedilmesi, insan kaçakçılığının tespiti, suç ağları hakkında istihbarat toplama, deniz yoluyla gerçekleştirilen uyuşturucu ve

⁴⁴ Deutsche Welle, "Italy phases out sea rescue mission for migrants", 31 Ekim 2014, Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022, <https://www.dw.com/en/italy-phases-out-sea-rescue-mission-for-migrants/a-18033647>.

⁴⁵ Frontex, "Joint Operation Triton (Italy)", 10 Ekim 2016, Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022, <https://frontex.europa.eu/media-centre/news/focus/joint-operation-triton-italy--ekKaes>.

⁴⁶ Frontex, "Operation Poseidon (Greece)", Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022, <https://frontex.europa.eu/we-support/main-operations/operation-poseidon-greece/>.

⁴⁷ EEAS, "About EUCAP Somalia", 12 Mayıs 2022, Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022, https://www.eeas.europa.eu/eucap-somalia/about-eucap-somalia_en?s=332.

⁴⁸ Frontex, "Operation Themis (Italy)", Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022, <https://frontex.europa.eu/we-support/main-operations/operation-themis-italy/>.

silah ticaretinin önlenmesine yöneliktir.⁴⁹ Batı Balkanlar güzergahındaki göç akışlarından ve insan kaçakçılığı, uyuşturucu ve silah kaçakçılığı başta olmak üzere çeşitli sınır ötesi suç faaliyetlerinden en çok etkilenen AB üyelerine yardımcı olmak için Frontex kapsamında başlatılan Batı Balkanlar Operasyonları, Macaristan ve Hırvatistan'da sınır gözetleme araçları konuşlandırmaktadır.⁵⁰

Bununla beraber, bütünleşmiş bir deniz gözetim sisteminin inşası, düzensiz göç akışlarının yönetimi de dahil olmak üzere, AB deniz güvenliği ile bağlantılı birçok hedef için hayati önem taşımaktadır. Bilginin hızlı paylaşımı, hem etkili bir şekilde koordine edilirse denizlerde yüzlerce hayat kurtarabilecek arama ve kurtarma çalışmalarına hem de göçmen kaçakçılığıyla mücadeleye yardımcı olacaktır. Bu nedenle AB, yürüttüğü birçok deniz misyonunun yanı sıra, CISE (*Common Information Sharing System*)⁵¹, SafeSeaNet⁵², MARSUR⁵³, EUROSUR⁵⁴, VMS (*Vessel*

⁴⁹ Frontex, "Operations Minerva, Indalo (Spain)", Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022, <https://frontex.europa.eu/we-support/main-operations/operations-minerva-indalo-spain/>.

⁵⁰ Frontex, "Operations in the Western Balkans", Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022, <https://frontex.europa.eu/we-support/main-operations/operations-in-the-western-balkans/>.

⁵¹ CISE (*Common Information Sharing System*), Avrupa ve ulusal deniz gözetim sistemlerini birlikte çalışabilir hale getirmeyi, ilgili tüm makamların otomatik ve güvenli bir şekilde bilgi alışverişinde bulunmasını sağlamayı amaçlayan bir AB girişimidir. Birçok farklı operasyonel gözetim görevini yerine getiren ulusal makamlar, çeşitli sektörlerde (deniz taşımacılığının güvenliği, balıkçılığın kontrolü, deniz kirliliğine hazırlıklı olma ve yanıt verme, deniz çevresinin korunması, sınır kontrolü vs.) CISE'ye bağlı olmaktan doğrudan yararlanırlar. Detaylı bilgi için bkz. https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/ocean/blue-economy/other-sectors/common-information-sharing-environment-cise_en.

⁵² SafeSeaNet, deniz emniyetini, liman ve deniz güvenliğini, deniz çevresinin korunmasını, deniz trafiğinin ve deniz taşımacılığının verimliliğini artırmak amacıyla Avrupa Deniz Güvenliği Ajansı tarafından kurulmuş bir gemi trafiği izleme ve bilgi sistemidir. Avrupa'nın dört bir yanından denizcilik otoritelerini birbirine bağlayarak veri alışverişini sağlamak için bir ağ olarak kurulmuştur. Detaylı bilgi için bkz. <https://www.emsa.europa.eu/ssn-main.html>.

⁵³ MARSUR (*Maritime Surveillance*), Avrupa Savunma Ajansı tarafından geliştirilen ve OGSP görevlerini yürüten ulusal donanmalar arasında bilgi alışverişini kolaylaştıran bir ağıdır. Detaylı bilgi için bkz. [https://eda.europa.eu/what-we-do/all-activities/activities-search/maritime-surveillance-\(marsur\)](https://eda.europa.eu/what-we-do/all-activities/activities-search/maritime-surveillance-(marsur)).

⁵⁴ EUROSUR (*European Border Surveillance*), durumsal farkındalığı geliştirmek ve dış sınırlarda karşılık verme kapasitesini artırmak için üye devletler ve Frontex arasında oluşturulan bilgi alışverişi ve iş birliği ağıdır. Üye devletlerin 'düzensiz

Monitoring System)⁵⁵ gibi deniz gözetleme ve bilgi sistemleri oluşturarak deniz güvenliğine yönelik risklerle ve tehditlerle mücadele etmeye çalışmaktadır.⁵⁶ Sonuç olarak, ABDGS belgesinde ön plana çıkan güvenliğe dayalı neo-realist perspektifin pratikte de benimsendiği bu ampirik verilerle desteklenmektedir.

Sonuç olarak, jeopolitik olayların AB'nin deniz dış ve güvenlik politikaları üzerindeki etkisi araştırıldığında, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik saldırılarının ABDGS'nin gelişim süreci ve bu sürecin sonuçları üzerinde büyük bir etkisi olduğu görülmektedir. Rusya Kırım'ı işgal ettiğinde bu tür politikalara ilişkin öneriler zaten masaya yatırılmıştı ve üye devletler arasında tartışılmaktaydı. Ukrayna Krizi, üye devletlerin jeopolitik manzaraya ve AB'nin karşı karşıya olduğu tehditlere ilişkin algılarını değiştirmiş ve böylece deniz alanında daha fazla AB güvenlik iş birliği lehine tutumlarını ve görüşlerini etkilemiştir. Diğer bir deyişle, jeopolitik faktörler, üye devletler arasında ABDGS'yi kabul etme ihtiyacı konusunda fikir birliğinin oluşmasına yardımcı olmuştur. Genel olarak bakıldığında, AB deniz dış ve güvenlik politikaları üzerinde bir uzlaşma sağlanabilmesinde büyük ölçüde jeopolitik olayların yönlendirici bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Ukrayna Krizi, AB'nin altını oyup temellerini sarsmak yerine, üye devletlerin çıkarlarıyla en güçlü şekilde bağlantılı olan bir politika alanında, yani (deniz alanına ilişkin) dış ve güvenlik politikalarında bile daha fazla entegrasyona yol açmıştır. AB deniz güvenliği politikalarındaki temel gelişmeler, neo-realist teori çerçevesinde güvenlik hipotezinin önermeleriyle uyumlu olarak jeopolitik olaylar neticesinde gerçekleşmiştir: Dış güçler daha tehdit edici hale geldikçe, AB üye devletleri de kolektif olarak daha güçlü olmak için el ele verip güçlerini birleştirmiştir ve bu da deniz dış ve güvenlik politikalarında daha fazla bütünleşmenin önünü açmıştır.⁵⁷

---

göç ve sınır ötesi suçlarla ilgili veya göçmenlerin yaşamlarına yönelik bir riskle ilgili herhangi bir vakaya' yanıtını iyileştirmek için tasarlanmıştır. Detaylı bilgi için bkz. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/border-crossing/eurosur_en.

⁵⁵ VMS (*Vessel Monitoring System*), ulusal makamların halihazırda denizde bulunan balıkçı gemileri hakkındaki bilgilere erişmesini ve bu gemilerin konumunu, hızını ve rotasını tespit etmesini sağlayan uydu tabanlı izleme sistemidir. Detaylı bilgi için bkz. <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/satellite-based-vessel-monitoring-system-vms.html>.

⁵⁶ Lorenzo Vai, "The European Union's Maritime Security Strategy: Cogito Ergo Sum?", içinde *Italy and Security in the Mediterranean*, ed. Alessandro Marrone ve Michele Nones (Istituto Affari Internazionali, 2016): 103.

⁵⁷ Riddervold, "A Maritime Global Commons Power in the Making?", 92.

II. Meşruiyet Hipotezi: İnşacı/Konstrüktivist Teori Çerçevesinde Normların Politika Oluşturma Süreçlerine Etkisi

Hem Uluslararası İlişkiler literatüründe hem de AB dış ve güvenlik politikası literatüründe ana tartışmalardan biri, normların dış politika süreçlerini ve sonuçlarını etkileyip etkilemediği ve nasıl etkilediği ile bağlantılı olmuştur.⁵⁸ Yeni güvenlik tehditleri, iklim değişikliği, çatışmalardan kaçmak için denizde hayatlarını riske atan göçmenler ve çevre koruma ve uluslararası hukukun rolü konusunda Avrupa ülkeleri tarafından en yaygın ifade edilenlerden farklı bakış açılarına sahip yükselen güçler (Çin ve Rusya) gibi çeşitli meydan okumalarla karşı karşıya kalan tereddütlü üye ülkeler, çok taraflı kurum oluşturma ve bağlayıcı küresel düzenlemeler yoluyla Küresel Müşterekler'in düzenlenmesini ve sürdürülebilir kalkınmasını güvence altına almaya ilişkin normatif düşünceler nedeniyle ODGP'ye daha güçlü bir 'deniz' boyutunun eklenmesini desteklemiş olabilirler. ABDGS belgeleri ve karar alma aşamaları incelendiğinde, büyük ölçüde çevrenin korunması ve denizlerde serbest dolaşım ile bağlantılı bu tür ortak malları güvence altına almaya yönelik ifadelere yer verildiği görülmektedir.⁵⁹

Teorik olarak, normlar politika oluşturma süreçlerini iki ana yoldan etkilemektedir.⁶⁰ Bunlardan ilki, March ve Olsen'in uygunluk mantığı diye adlandırdığı şeyden dolayı normların davranış ve eylemi şekillendirdiği sosyolojik kurumsalcı varsayım üzerine kuruludur.⁶¹ Bu mantığa göre

⁵⁸ Helene Sjursen, "Values or rights? Alternative conceptions of the EU's 'normative' role", içinde *The European Union's Roles in International Politics*, ed. Ole Elgström ve Michael Smith (London: Routledge, 2006), 85-100.; Ole Elgström, Michael Smith, *The European Union's Roles in International Politics*, 1. Baskı (London: Routledge, 2006).; Daniel C. Thomas, *Making EU Foreign Policy: National Preferences, European Norms and Common Policies*, 1. Baskı (New York: Palgrave Macmillan, 2011).; Xymena Kurowska ve Fabian Breuer, *Explaining the EU's Common Security and Defence Policy: Theory in Action*, 1. Baskı (New York: Palgrave Macmillan, 2012).

⁵⁹ Riddervold, "A Maritime Global Commons Power in the Making?", 77-96.

⁶⁰ Andreas Warntjen, "Between Bargaining and Deliberation: Decision-Making in the Council of the European Union", *Journal of European Public Policy* 17, no 5 (2010): 665-679.; Meng-Hsuan Chou ve Marianne Riddervold, "The Unexpected Negotiator at the Table: How the European Commission's Expertise Informs Intergovernmental EU Policies", *Politics and Governance* 3, no 1 (2015): 61-72.

⁶¹ James G. March ve Johan P. Olsen, "The Institutional Dynamics of International Political Orders", *International Organization* 52, no 4 (1998): 943-969.; James G. March ve Johan P. Olsen, "The Logic of Appropriateness", içinde *The Oxford*

herhangi bir durumda aktörlerin bir rol, bir kimlik, siyasi bir topluluğa veya gruba üyeliklerinin ve kurumlarının ahlakı, uygulamaları ve beklentilerinin gerektirdiği yükümlülükleri yerine getirmeye çalışması beklenir.⁶² Uygunluk mantığına göre hareket eden aktörler, bilinçli bir seçim yapmadan normları takip ederler⁶³. Diğer bir deyişle, norm takibi, aktörlerin belirli bir durumda neyin uygun eylemi oluşturduğuna dair içselleştirilmiş algılarını yansıtan bir ‘alışkanlık tepkisi’dir.⁶⁴ Ancak araştırmalar, ABDGS gibi daha önce AB düzeyinde yürütülmemiş yeni politikaları tartışırken böyle bir rol oynama veya alışkanlık tepkisi olasılığının daha düşük olduğunu ortaya koymaktadır.⁶⁵ Yeni koşullarda, hangi normların ve rollerin uygulanması gerektiği konusunda daha az kesinlik söz konusudur ve bu nedenle, kurumsallaşmış normlara otomatik uyumun bir sonucu olarak politika konularının birbirine yaklaşır bir noktada birleşmesi daha az olasıdır.⁶⁶ Konsey’deki tartışmalara ilişkin ampirik araştırmalardan, üye devletlerin kararlar alınmadan önce karşılıklı olarak normları ve bilgileri sundukları ve değerlendirdikleri de bilinmektedir.⁶⁷ Bu durumda başlangıçtan itibaren ABDGS’ye ilişkin daha uygun ve alternatif bir açıklama sunan inşacı teori çerçevesinde meşruiyet hipotezi, tereddütlü üye devletlerin normatif argümanlar temelinde bunu yapmaya ikna edildikten sonra pozisyonlarını değiştirmeleri nedeniyle ABDGS’nin benimsendiğini öne sürmektedir. Bu hipotez, politika yapıcıların iletişimsel olarak rasyonel oldukları varsayımına

---

Handbook of Public Policy, ed. Robert Goodin, Michael Moran ve Martin Rein (Oxford: Oxford University Press, 2008), 689-708.

⁶² Ibid., p. 689.

⁶³ Warntjen, “Between Bargaining and Deliberation”, 670.

⁶⁴ Guri Rosén, “The impact of norms on political decision-making: how to account for the European Parliament’s empowerment in EU external trade policy”, *Journal of European Public Policy* 24, no 10 (2016): 1450-1470.

⁶⁵ Jeffrey T. Checkel, “Why Comply? Social Learning and European Identity Change”, *International Organization* 55, no 3 (2001): 553-588.; Thomas Risse, ““Let’s Argue!”: Communicative Action in World Politics”, *International Organization* 54, no 1 (2000): 1-39.; Erik Oddvar Eriksen ve John Erik Fossum, *Democracy in the European Union: Integration Through Deliberation?*, 1. Baskı (New York: Routledge, 2000).; Berthold Rittberger, “Institutionalizing Representative Democracy in the European Union: The Case of the European Parliament”, *Journal of Common Market Studies* 50, no 1 (2012): 18-37.; Chou and Riddervold, “The Unexpected Negotiator”, 61-72.

⁶⁶ Rosén, “The impact of norms on political decision-making”.

⁶⁷ Jeffrey Lewis, “Informal integration and the supranational construction of the Council”, *Journal of European Public Policy* 10, no 6 (2003): 996-1019.

dayanır; bu, yalnızca kendi tercihlerini ve eylemlerini gerekçelendirmekle ve açıklamakla kalmayıp aynı zamanda başkaları tarafından sunulan argümanları dikkate alma ve değerlendirme becerisine de sahip oldukları anlamına gelmektedir.⁶⁸ Eğer bir argümanın mantıklı olduğu düşünülürse, bu durum özellikle bir karara varılması gereken siyasi süreçlerde aktörlerin belirli bir konudaki tercihlerini veya en azından pozisyonlarını değiştirmelerine neden olabilir.⁶⁹ İletişimsel eylem teorisinin ‘açıklayıcı gücü’ bu nedenle ‘*aklın güdüleyici gücünde*, yani iyi sebeplere ilişkin kavrayışların davranışsal sonuçları olduğu’ gerçeğinde yatmaktadır.⁷⁰ Bu, argümana dayalı öğrenme olarak adlandırılabilir.⁷¹ Bu hipotezin doğrulanabilmesi için, çevresel kaygılardan ötürü küresel düzenleme yoluyla Küresel Müşterekler’i korumanın önemine ve bunun bir görev olduğuna ilişkin normatif argümanlara politika yapıcı aktörler tarafından atıfta bulunulduğunu gösteren kanıtlar tek başına yeterli olmayacaktır. Buna ek olarak, müzakereler esnasında bu tür normatif kaygıların tartışıldığını ve bazı üye devletlerin bu tür argümanlar temelinde ABDGS lehine pozisyonlarını değiştirmeye ikna edildiğini gösteren kanıtlar bulunmalıdır. Bu hipotez, özellikle normların ABDGS’nin benimsenmesi üzerindeki varsayılan etkisini anlamak açısından uygun görünmektedir. Ne de olsa ABDGS oluşturulduğunda AB deniz dış ve güvenlik politikası oldukça yeni bir AB politika alanıydı ve bu nedenle üye devletlerin bu konuda tartışmalar yürütmesi beklenebilecek bir durumdu. Ayrıca ABDGS, başlangıçta çok sayıda muhalefetle karşılaşan ve aktörlerin zaten halihazırdaki uygun davranış normlarını benimsediğini varsayan bir perspektiften değişimi açıklamanın zor görüldüğü bir politika alanıydı. Uygunluk mantığı varsayımı üzerine inşa edilen açıklamalara yöneltilen en

⁶⁸ Helene Sjursen, “Changes to European Security in a Communicative Perspective”, *Cooperation and Conflict* 39, no 2 (2004): 107-128.; Erik Oddvar Eriksen, “Reflexive Integration in Europe”, içinde *Making The European Polity: Reflexive Integration in the EU*, ed. Erik Oddvar Eriksen (London: Routledge, 2005): 9-29.; Cornelia Ulbert ve Thomas Risse, “Deliberately Changing the Discourse: What Does Make Arguing Effective?”, *Acta Politica* 40, no 3 (2005): 351-367.; Nicole Deitelhoff, “The Discursive Process of Legalization: Charting Islands of Persuasion in the ICC Case”, *International Organization* 63, no 1 (2009): 33-65.

⁶⁹ Dennis F. Thompson, “Deliberative Democratic Theory and Empirical Political Science”, *Annual Review of Political Science* 11, (2008): 497-520.

⁷⁰ Eriksen, “Reflexive Integration in Europe”, 17.

⁷¹ Marianne Riddervold, “Finally flexing its muscles? Atalanta – The European Union's naval military operation against piracy”, *European Security* 20, no 3 (2011): 385-404.

yaygın eleştirilerinden biri, değişimi bu tür bir perspektiften anlamının zor olmasıdır.⁷² Son olarak, bazı vaka çalışmaları, normların yalnızca AB deniz dış ve güvenlik politikalarını karakterize etmekle kalmayıp, aynı zamanda bu tür normların argümana dayalı öğrenme mekanizması aracılığıyla AB politikaları üzerindeki uzlaşmayı açıklamaya da yardımcı olduğunu ileri sürmektedir. Örneğin, Atalanta Operasyonu'na ilişkin olarak üye devletler, Aden Körfezi'nde halihazırda devam eden NATO misyonunu güçlendirmek ve genişletmek yerine AB üzerinden bir harekât yürütmeyi kabul etmişlerdir. Çünkü kilit üye devletler, AB aracılığıyla yürütülecek bir hareketin daha meşru olacağına dair normatif argümanlar yoluyla ikna edilmişlerdir.⁷³

ABDGS'de açıklanan politika amaçları ve araçlarına baktığımızda, normatif unsurlara dayalı inşacı bir yaklaşım sunulduğu görülmektedir. Belirli bölgesel güvenlik tehditlerine ve bunlara ilişkin askeri müdahalelere odaklanmak yerine, ABDGS'de sunulan ana amaç ve araç, normatif bir aktörden beklenebilecekler doğrultusunda ortak kurumlar aracılığıyla uygulanması sağlanan bağlayıcı kurallar oluşturmaktır.⁷⁴ Deniz stratejisi belgesi genelinde sunulan kapsamlı dış hedef, kurallara dayalı daha iyi deniz yönetişimini teşvik etmek ve eldeki AB araçlarından etkin bir şekilde yararlanmaktır.⁷⁵ ABDGS'nin dayandığı dört yol gösterici ilkedен birisi 'kurallara ve ilkelere saygı'dır⁷⁶: "Uluslararası hukuka, insan haklarına ve demokrasiye saygı ve Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'ne (BMDHS), yürürlükteki ikili anlaşmalara ve burada yer alan değerlere tam uyum, bu stratejinin temel taşlarıdır ve denizde kurallara dayalı iyi yönetim için temel ilkelerdir"⁷⁷. AB'nin kurucu değerleri olan insan hakları, özgürlük ve demokrasiye dayanan stratejinin amacı, küresel deniz ortamındaki çok

⁷² Risse, "“Let's Argue!”", 1-39.; Ole Jacob Sending, "Constitution, Choice and Change: Problems with the 'Logic of Appropriateness' and its Use in Constructivist Theory", *European Journal of International Relations* 8, no 4 (2002): 443-470.

⁷³ Marianne Riddervold, "Why Not Fight Piracy Through NATO? Explaining the EU's First Naval Mission: EU NAVFOR Atalanta", içinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, ed. Marianne Riddervold (Cham: Palgrave Macmillan, 2018), 195-217.

⁷⁴ Council of the European Union, "European Union Maritime Security Strategy", 1-16.

⁷⁵ Ibid., p. 10.

⁷⁶ Diğer üç temel ilke; sektörler arası yaklaşım, işlevsel bütünlük ve deniz alanında çok taraflılıktır. Ibid., p. 4-5.

⁷⁷ Ibid., p. 5.

sayıda risk ve tehdide karşı AB'nin ve üye devletlerinin deniz güvenliği çıkarlarını güvence altına almaktır. ABDGS belgesinde bu amacın sektörler arası, kapsamlı, tutarlı ve düşük maliyetli bir şekilde, mevcut anlaşmalara, ulusal mevzuata ve AB mevzuatına, uluslararası hukuka, özellikle BMDHS ve diğer ilgili sözleşmelere ve belgelere uygun olarak gerçekleştirileceği belirtilmiştir.⁷⁸ Bu doğrultuda, “deniz güvenliği, küresel deniz alanında uluslararası hukukun ve ulusal hukukun uygulandığı, seyrüsefer serbestisinin güvence altına alındığı ve vatandaşların, altyapının, ulaşımın, çevrenin ve deniz kaynaklarının korunduğu durum olarak anlaşılmaktadır”⁷⁹. Buna ek olarak, stratejinin dayandığı esaslardan bir diğeri ‘çok taraflılık’tır: “AB'nin kurumsal çerçevesine ve karar alma özerkliğine saygı gösterilirken, başta BM ve NATO olmak üzere ilgili tüm uluslararası ortaklar ve kuruluşlarla iş birliği ve denizcilik alanındaki uluslararası ve bölgesel forumlarla koordinasyon esastır”⁸⁰. Germond’a göre, ABDGS’deki deniz güvenliği ve yönetişimini desteklemek için uluslararası ortaklarla iş birliği alışkanlıklarının teşvik edilmesi vurgusu, AB’nin deniz güvenliği vizyonunu ve normlarını geliştirmek için yumuşak gücünü kullanmak istediğini açıkça göstermektedir. Dolayısıyla AB’nin dış ve güvenlik politikasının ‘deniz’ boyutu, düşünsel bir bileşene de sahiptir: AB’nin deniz güvenliği normlarının teşvik edilmesinin, deniz alanına düzen ve istikrar getirmesi ve nihayetinde ticari ve ekonomik faaliyetleri destekleyerek uluslararası liberal düzene katkıda bulunması beklenmektedir.⁸¹

Bununla beraber, 24 Haziran 2014 yılında ABDGS belgesinin nihai kabulü ile sonuçlanan üçüncü aşamayı incelediğimizde, normatif değerlendirmelerin göz önünde bulundurulduğuna dair herhangi bir kanıt bulunmadığı gözlenmektedir. Diğer bir deyişle, ABDGS’nin neden kabul edildiğine dair normatif hipotez verilerle desteklenmemektedir. Mülteci krizi, üye devletlerin deniz meselelerinin önemi konusundaki farkındalığını açıkça etkilemiş ve tereddütlü devletlerin pozisyonlarını bir deniz misyonu başlatma lehine değiştirmiş olsa da ABDGS hakkındaki tartışmalarını etkilememiştir. Aslında, üye devletler 2014 yılında ABDGS’nin kabulünü tartıştıklarında mülteci durumu gerçekten bir krize dönüşmemiştir. Belki de daha şaşırtıcı olanı, inşacı hipotezi savunanların bekleyebileceği gibi, üye devletlerin hiçbirinin Küresel Müşterekler’in küresel düzenlemesiyle bağlantılı belirli

⁷⁸ Ibid., p. 3.

⁷⁹ Ibid., p. 3.

⁸⁰ Ibid., p. 5.

⁸¹ Germond, “The Naval and Maritime Dimension of the EU”, 114.

normatif argümanlar temelinde ikna oldukları için ABDGS lehine tutum değiştirdiğine dair hiçbir kanıtın olmamasıdır. ABDGS'nin normatif özellikleri ve içeriği⁸², ve o dönemde deniz güvenliğinin yeni bir politika alanı olması çerçevesinde yapmış olduğum değerlendirmelerden tamamen farklı bir durum ortaya çıkmıştır. Bu makale çalışmasında elde edilen bilgiler ışığında, normların argümana dayalı öğrenme mekanizması aracılığıyla ABDGS'yi etkilemesi beklenmekteydi. Ancak, bu beklentinin aksine, üye devletlerin tartışmalarını karakterize eden şey, esas olarak temel güvenlik konuları odaklı pazarlıklar olmuştur.⁸³ Aslında, son karar alma aşamasındaki tartışmalarda normatif konuların özellikle önemli olduğunu gösteren küçük bir kanıt vardır. Örneğin, İsveç gibi bazı ülkeler müzakereler esnasında çevrenin korunması konusuna önem verilmesini talep etmiştir. Ancak, genel olarak bakıldığında müzakereler sırasında ABDGS'nin normatif içeriğine ilişkin herhangi bir tartışma yürütülmemiştir. Bu nedenle, ABDGS üzerinde anlaşmaya varılmasını ve nihayetinde kabul edilmesini açıklamaya bile, ODGP'nin belirli normatif ilkelere dayanması ve bu ilkelerle karakterize edilmesi gerektiği fikri, ilgili aktörler tarafından benimsenmiş gibi görünmektedir. Sürdürülebilir kalkınma, küresel düzenleme ve ortak kurumların teşviki ile ilgili normlar, ADES ve Komisyon tarafından hazırlanan ilk taslaklardan itibaren ABDGS'nin bir parçası olmuş ve farklı taslaklar tartışılıp güncellendikçe, daha spesifik hale getirilmiştir.⁸⁴ Sürece dahil olan hiçbir aktör tarafından bu normlara yönelik bir itiraz gelmemiştir. Benzer şekilde, Yunanistan Dönem Başkanlığı, ADES ve Komisyon ile yakın iş birliği içinde, üye devletlerin 2014'teki nihai müzakereleri sırasında metni ilk kez sunarken ve daha sonra değiştirirken bu normatif unsurları korumaya devam etmiştir. Bunlar üye devletler tarafından itiraz edilmeden veya tartışılmadan nihai stratejide de aynı şekilde kalmıştır.⁸⁵ Özetle, ABDGS'ye ilişkin tartışmalar esnasında normatif unsurların göz önünde bulundurulduğuna dair önemli bir kanıt bulunmamakla beraber, nihai metinde belirli normatif ilkeler korunmuştur.

Ancak, Komisyon stratejinin tüm paydaşların görüş ve çıkarlarını temsil edeceğini öne sürmesine rağmen, 24 Haziran 2014 tarihli nihai ABDGS belgesinde sivil toplumla iş birliğinden bir kez bile bahsedilmemesi, normatif boyutu zayıflatan bir nokta olarak değerlendirilebilir. 6 Mart 2014 tarihli Ortak Bildiri'de ise sivil toplumdan sadece bir kez sonuç bölümünde bahsedilmiştir: "AB'nin deniz güvenliği, samimi iş birliği görevinin yol

⁸² Riddervold, "A Maritime Global Commons Power in the Making?", 77-96.

⁸³ Riddervold, "EU Maritime Foreign and Security Policy Integration", 158.

⁸⁴ Ibid., p. 159.

⁸⁵ Ibid., p. 159.

gösterici bir ilke olarak kabul edilmesi halinde temelden güçlendirilecektir. AB düzeyinde ve üye devletler arasında ve içinde, tüm deniz güvenliği paydaşları arasındaki ortaklıklarla daha da güçlendirilecektir. Bu aynı zamanda sanayi, sosyal ortaklar ve sivil toplumu da içermelidir.”⁸⁶ Yunanistan Dönem Başkanlığı sırasında Konsey, Komisyon’un sunduğu Ortak Bildiri metnini gözden geçirmeye ve sivil toplumun katılımına ilişkin bu tek referansı da metinden çıkarmaya karar vermiştir.⁸⁷

Nihai strateji belgesinde, AB’ye ek olarak sözü edilen aktörler arasında yalnızca kâr amacı güden firmalar (sanayi), uluslararası kuruluşlar ve üye devlet kurumları bulunmakta ve kâr amacı gütmeyen, hakları teşvik eden sivil toplum kuruluşlarını içermemektedir.⁸⁸ “Sivil-askeri bir gündem oluşturmak” yeni stratejinin iş birliği ve koordinasyon vizyonunun merkezinde yer aldığından, buradaki ‘sivil’in sivil toplum kuruluşlarını veya hak temelli örgütleri içerip içermediği açık değildir. Bu anlamda sivil-asker iş birliği sivil topluma değil, özel sektör, ordu ve deniz güvenliği ve gözetiminde yer alan bakanlıklar arasındaki bağları güçlendirmeye odaklanmaktadır. Diğer bir deyişle, belgede sivil toplumun sivil-asker ve sanayi aktörlerine dengeli bir oranı yoktur ve sivil toplumla herhangi bir iş birliğinden bahsedilmemektedir.⁸⁹

ABDGS’de yeni deniz güvenliği tehditlerinden detaylı bir şekilde bahsedilirken, temel haklara ilişkin kaygılar göz ardı edilmiştir. Bakan Venizelos, ABDGS’nin “uluslararası hukuka ve özellikle BMDHS’ye saygı da dahil olmak üzere AB’nin temel değer ve ilkelerine uygun olduğunu” vurgulamıştır. Ancak strateji belgesi boyunca, üye devletlerin egemenlik hakları kaygılarına ilişkin tartışmalar, ABDGS’den etkilenecek kişi ve grupların insan hakları veya temel haklarına ilişkin endişelerden çok daha ağır basmaktadır.⁹⁰

⁸⁶ European Commission and High Representative of the European Union for Foreign Affairs and Security Policy, “Joint Communication to the European Parliament and the Council-For an open and secure global maritime domain: elements for a European Union maritime security strategy”, JOIN (2014) 9 final, Brussels, 6 Mart 2014, Erişim Tarihi: Ağustos 2, 2022, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2d06a85d-a57e-11e3-8438-01aa75ed71a1/language-en..>, 11.

⁸⁷ Vai, “Cogito Ergo Sum?”, 96.

⁸⁸ Council of the European Union, “European Union Maritime Security Strategy”, 1-16.

⁸⁹ Ibid.

⁹⁰ Theodore Baird, “Where is civil society in the EU’s new Maritime Security Strategy?”, Open Democracy, 7 Kasım 2014, Erişim Tarihi: Ekim 31, 2022, <https://www.opendemocracy.net/en/can-europe-make-it/where-is-civil-society-in-eus-new-maritime-security-strategy/>.

ABDGS, deniz güvenliğinin nasıl tanımlandığı, yeni tehditlerin nasıl algılandığı ve inşa edildiği, yeni sorunların nasıl üretildiği konusunda bir değişikliğe işaret etmektedir. Bununla birlikte, deniz güvenliğinin tanımı ve algılanan tehditlere karşı pratik yanıtlar, tam rızasını almak bir yana, sivil toplumun rehberliği olmadan oluşturulmuştur. Sivil toplumun aktif iş birliği olmadan, stratejiden etkilenenler için sosyal, ekonomik ve politik marjinalleşme ve temel haklara erişim konularında koordineli tartışmalar dışarıda bırakılmaktadır.⁹¹ Diğer bir deyişle, Avrupa toplumları içindeki ve dışındaki bazı gruplar, ABDGS kapsamında yürütülen yeni çalışmalardan sosyal, ekonomik ve politik olarak etkilenecek, ancak neyin tehdit olarak kabul edildiğinin ve deniz güvenliğini neyin oluşturduğunun inşasına ve detaylandırılmasına katılımları olmadan, sivil toplum ile AB arasındaki temel ilişkiler zayıflayacak, bazı grupların AB'ye olan güveni azalacak ve haklar konusunda yeni endişeler ortaya çıkacaktır.

ABDGS tarafından ana hatlarıyla belirtilen 'kurallara dayalı iyi yönetişimin' merkezinde sadece uluslararası uyumsuzlukların çözümü değil, aynı zamanda bireylerin temel haklara erişiminin sağlanması ve bunların korunması da yer almalıdır. Konsey, uluslararası hukuk ilkelerinin ve insan haklarının geliştirilmesine verdiği önem için takdir edilmelidir, ancak belge bundan fazlasına sunmamaktadır. Uluslararası ortaklarla etkileşim, insan hakları hukukuna saygıyı artırabilse de Birlik, ulusötesi sivil toplumun insan haklarının (özellikle göçmen haklarının) korunmasında oynadığı önemli rolü göz ardı ederek, aslında 'uluslararası hukuka saygıyı artırmak için birden fazla paydaşla bağları güçlendirme' yönündeki kendi hedeflerini baltalamaktadır.⁹²

Birlik, sivil toplumu ABDGS'nin 'iyi yönetişim' boyutuna dahil etmeyerek, insan hakları konusunda etkili diyalog şansını ve denizdeki çabalarını ulusötesi insan hakları uygulamaları ile birleştirme şansını potansiyel olarak zayıflatmaktadır. Ayrıca, deniz hukuku ve deniz güvenliğinin karmaşık yasal ve kurumsal bağlamında, mevzuatların çakışması ve yasal çelişkilerin yaşanması ihtimali artmakta ve bu da temel haklara ilişkin kaygıların bir kenara bırakılması veya tamamen unutulması potansiyelini daha da artırmaktadır. Sonuç olarak, temel insan haklarını savunan sivil toplum kuruluşlarının görmezden gelinmesi, ABDGS'nin kabulünde normların etkisinin zayıf kaldığının bir kanıtıdır.

---

⁹¹ Ibid.

⁹² Ibid.

III. Kurumsal Aktörler Hipotezi: Rasyonel Seçim Kurumsalcılığı Teorisi Çerçevesinde AB Kurumsal Aktörlerinin Karar Alma Sürecindeki Etkisi

Rasyonel tercihe dayalı hipotezler, AB politikalarını üye devletlerin göreceli gücü ve maddi çıkarlarıyla ve bunların göreceli güçler veya ekonomik karşılıklı bağımlılık gibi daha geniş yapılardan nasıl etkilendiğiyle ilişkilendirir. Ayrıca, ampirik çalışmaların ileri sürdüğü üzere, artan entegrasyon sayesinde farklı politika alanlarında kendi yeteneklerini artırabileceğinden, Komisyon'un elde edebileceği önemli menfaatleri vardır.⁹³ Özellikle ortak AB kurumları, devlet odaklı açıklamalar sunan pazarlık perspektiflerinin varsaydığından daha önemli bir rol oynamaktadırlar.⁹⁴ Bu nedenle, ABDGS'ye ilişkin üçüncü bir hipotez rasyonel seçim kurumsalcılığı üzerine kuruludur ve AB kurumsal aktörlerinin (Komisyon ve ADES) ABDGS'nin temel itici güçleri olduğunu ileri sürmektedir. Rasyonel kurumsalcı yaklaşımlar, politikaları oluşturan aktörlerin araçsal olarak rasyonel olduğu şeklindeki neo-liberal varsayımı paylaşırlar, ancak bu varsayımı kurumsal aktörlere de uygularlar. Kurumsal aktörleri sadece üye devletlerin temsilcileri olarak görmek doğru değildir, bu aktörlerin pazarlık oyununda gözettikleri kendi çıkarları da vardır.⁹⁵ Kurumsal aktörlere ilişkin bu hipotezin analize dahil edilmesi, politika oluşturma sürecinin farklı aşamalarında bunun ve diğer faktörlerin göreceli öneminin incelenmesine olanak tanıyacağından faydalıdır.

⁹³ Laura Cram, "The European commission as a multi-organization: Social policy and IT policy in the EU", *Journal of European Public Policy* 1, no 2 (1994): 195-217.; Mark A. Pollack, "Delegation, Agency and Agenda Setting in the European Community", *International Organization* 51, no 1 (1997): 99-134.

⁹⁴ Marianne Riddervold, "(Not) in the Hands of the Member States: How the European Commission Influences EU Security and Defence Policies", *Journal of Common Market Studies* 54, no 2 (2016): 353-369.; Guri Rosén, "EU Confidential: The European Parliament's Involvement in EU Security and Defence Policy", *Journal of Common Market Studies* 53, no 2 (2015): 383-398.; Mai'a K. Davis Cross, "Cooperation by Committee: The EU Military Committee and the Committee for Civilian Crisis Management", Occasional Paper, no 82 (2010): 1-42, European Union Institute for Security Studies (ISS), Erişim Tarihi: Ağustos 1, 2022, https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/op82_0.pdf.

⁹⁵ Pollack, "Delegation, Agency and Agenda Setting", 99-134.; Jonas Tallberg, *European Governance and Supranational Institutions: Making States Comply*, 1. Baskı (London/New York: Routledge, 2003).

Mart 2014'te bir politika önerisinin somutlaştırıldığı ABDGS sürecinin ikinci aşamasında, rasyonalist kurumsalcı hipotezin önermelerine uygun olarak, üye devletlerin birçoğunun başlangıçtaki muhalefetine rağmen ABDGS'nin nasıl ilerlediğini anlamının anahtarı iki kurumsal aktördür: Avrupa Komisyonu ve ADES. Diğer bir deyişle, Avrupa Komisyonu ve ADES sayesinde başlangıçtaki muhalefete rağmen ABDGS konusunda ilerleme sağlanabilmiştir. İkinci aşamada, ABDGS'den çıkarı olan bu kurumsal aktörler, deniz güvenliği konusunda daha fazla AB iş birliğini ve entegrasyonunu teşvik etmek için 2010 Konsey kararının yarattığı fırsattan yararlanmışlardır. Diğer hipotezler, ABDGS'nin 2010 yılında sadece kısaca bahsedilen bir fikir olmaktan çıkıp somut bir politika önerisi haline geçişini açıklamada yetersiz kalmaktadır. Üye devletlerin sürecin bu aşaması veya sonuçları üzerinde bir hakimiyeti olmamıştır, dolayısıyla bu da üye devletlerin politika sürecinin bu aşamasında politika gelişmeleri üzerindeki etkisini sınırlamıştır.⁹⁶ Politika önerisi aşamasının sonucu belirli normatif argümanlardan etkilenmemiştir. Belirli normatif önerilerin veya gerekçelerin bu aşamada üye devletler tarafından tartışıldığını gösteren hiçbir kanıt yoktur. Buna ek olarak, ADES ve Komisyon, üye devletlerin temsilcileri olma rolünden daha fazlasını oynayarak, ABDGS'nin nihai kabulüyle sonuçlanan son aşamada da önemli aktörler olarak karşımıza çıkmıştır.⁹⁷ Resmî olarak hükümetler arası bir politika oluşturma süreci olmasına rağmen, bu iki aktör tartışmalarda eşit ortaklar olarak algılanmışlardır. Sadece müzakerelere katılmakla kalmayıp aynı zamanda metinde değişiklikler yapılması önerisinde de bulunmuşlardır. Komisyon ayrıca Başkanlığa da katkı sağlamış ve daha teknik sorunların çözülmesine yardımcı olmuştur.⁹⁸ Diğer bir deyişle, Komisyon ve ADES, üye devletler arasında bir uzlaşmaya varılmasını kolaylaştırmaya ve dolayısıyla ABDGS'nin kabul edilmesine katkıda bulunmuştur.

---

⁹⁶ Marianne Riddervold, "An Actor with Agency: The Influence of the Commission on EU Maritime Foreign and Security Policies", içinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, ed. Marianne Riddervold (Cham: Palgrave Macmillan, 2018), 103-123.; Marianne Riddervold, "Beyond the Pillar Divide: The Administrative Functioning of EU Maritime Foreign and Security Policies", içinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, ed. Marianne Riddervold (Cham: Palgrave Macmillan, 2018), 125-136.

⁹⁷ Riddervold, "EU Maritime Foreign and Security Policy Integration", 158.

⁹⁸ Ibid., p. 158.

Komisyon, AB deniz dış ve güvenlik politikaları üzerinde özellikle uzman otoritesi ve uzmanlık argümanları yoluyla etkili olmuştur.⁹⁹ Yapılan bazı çalışmalar, Komisyon yetkililerinin sektörel uzmanlık bilgilerini farklı alanlarda kullanmalarının AB politika gelişmelerini anlamak için önemli olduğunu ortaya koymuştur.¹⁰⁰ Bu argümanı destekleyici kanıtlar, Komisyon'un hükümetler arası politika alanlarına katılımına ilişkin çalışmalarda da bulunmaktadır. Örneğin Gornitzka, Komisyon'un AB eğitim politikalarındaki etkisinin önemli bir kaynağının onun uzman bilgisi olduğunu tespit etmiştir.¹⁰¹ Copeland ve James, AB ekonomik reformu üzerine yaptıkları çalışmada, Komisyon'un 'bilgilerinin, politika yapıcıların mevcut bilişsel merceklerini yeniden yorumlamalarına neden olabileceğini' savunmaktadırlar.¹⁰²

Bu nedenle, Komisyon'un uzmanlık bilgisini kullanması, AB deniz dış ve güvenlik politikasına ilişkin karar alma süreçlerindeki etkisini anlamak için de dikkate alınması gereken önemli bir değişken gibi görünmektedir. Ne de olsa Komisyon, topluluk politikası alanlarındaki uzmanlıkları için atanan yetkililerden oluşan bir organdır.¹⁰³ Komisyon belirli bir alanda uzman olarak kabul edilirse, üye devletlerin onun önerilerine daha kolay uymaları beklenebilir.¹⁰⁴ Ancak Komisyon, resmî yetkilerinin dışında kalan politika

⁹⁹ Chou and Riddervold, "The Unexpected Negotiator", 61-72.

¹⁰⁰ Morten Egeberg, *Multilevel Union Administration: The Transformation of Executive Politics in Europe*, 1. Baskı (Houndmills: Palgrave Macmillan, 2006).; Maria Martens, "Administrative Integration through the Back Door? The Role and Influence of the European Commission in Transgovernmental Networks within the Environmental Policy Field", *Journal of European Integration* 30, no 5 (2008): 635-651.; Liesbet Hooghe, *The European Commission and the Integration of Europe: Images of Governance*, 1. Baskı (Cambridge: Cambridge University Press, 2002).

¹⁰¹ Åse Gornitzka, "Networking Administration in Areas of National Sensitivity: The Commission and European Higher Education", içinde *European Integration and the Governance of Higher Education and Research*, ed. Alberto Amaral, Guy Neave, Christine Musselin ve Peter Maassen (Dordrecht: Springer, 2009), 109-131.

¹⁰² Paul Copeland ve Scott James, "Policy windows, ambiguity and Commission entrepreneurship: explaining the relaunch of the European Union's economic reform agenda", *Journal of European Public Policy* 21, no 1 (2014): 16.

¹⁰³ Hooghe, *Images of Governance*, 7.

¹⁰⁴ Per-Olof Busch ve Andrea Liese, "The Authority of International Public Administrations", içinde *International Bureaucracy: Challenges and Lessons for*

alanlarındaki uzman bilgisi nedeniyle AB'nin karar alma sürecini nasıl etkileyebilir? Komisyon işlevsel olarak organize edilmiştir ve bürokratlar, çalıştıkları Genel Müdürlüklerin belirli sorumluluklarıyla bağlantılı becerilere ve uzman bilgisine sahiptir.¹⁰⁵ AB deniz dış ve güvenlik politikaları içerisinde ise bu alanda uzman bilgi birikimine sahip bürokratlardan oluşan özel bir Genel Müdürlük bulunmamaktadır. Bu nedenle, öngörülse olarak, üye devletlerin Komisyon'un uzman yetkisini kabul ettikleri için Komisyon'un bilgilerini veya politika önerilerini benimsemeleri beklenemez.¹⁰⁶ Chou ve Riddervold, Komisyon'un yine de uzmanlığı aracılığıyla hükümetler arası politika oluşturma sürecini etkileyebileceği iki yoldan bahsetmektedir.¹⁰⁷

İlk 'uzman otoritesi yoluyla etki', sosyolojik kurumsalcı rol teorisinden gelen içgörülere dayanmaktadır ve deniz dış ve güvenlik politikasının topluluk politikası alanlarına başarılı bir şekilde bağlanmasının, otomatik olarak Komisyon'un karar alma üzerindeki etkisinin kabulüne yol açabileceğini öne sürmektedir.¹⁰⁸ Roller, 'beklenen veya uygun davranış kalıpları'nı¹⁰⁹, yani diğer aktörlerin öngördüğü ve rol sahibinin gerçekleştirmesini istedikleri beklentileri ifade etmektedir.¹¹⁰ Başka bir deyişle, roller, March ve Olsen'in uygunluk mantığını doğrultusunda davranış beklentilerini tanımlamaktadır.¹¹¹ Bu mantığı takiben, herhangi bir durumda aktörlerin bir rol, kimlik, siyasi bir topluluğa veya gruba üyelik ve kurumlarının ahlakı, uygulamaları ve beklentilerinin gerektirdiği yükümlülükleri yerine getirmeye çalışması beklenir. Sosyal bir kolektiviteye gömülü olarak, belirli bir tür durumda kendileri için uygun gördüklerini yaparlar.¹¹² Buna dayanarak, üye devletlerin herhangi bir durumda Komisyon'un uygun rolüne ilişkin beklentilerinin,

---

Public Administration Research, ed. Michael W. Bauer, Christoph Knill ve Steffen Eckhard (London: Palgrave Macmillan, 2017), 97-122.

¹⁰⁵ Egeberg, *Multilevel Union Administration.*; Jarle Trondal, *An Emergent European Executive Order*, 1. Baskı (Oxford: Oxford University Press, 2010).

¹⁰⁶ Michael Barnett ve Martha Finnemore, *Rules for the World: International Organizations in Global Politics*, 1. Baskı (London: Cornell University Press, 2004).

¹⁰⁷ Chou and Riddervold, "The Unexpected Negotiator", 61-72.

¹⁰⁸ Ibid.

¹⁰⁹ Elgström ve Smith, *The European Union's Roles in International Politics*, 5.

¹¹⁰ Lisbeth Aggestam, "Role theory and European foreign policy: A framework of analysis", içinde *The European Union's Roles in International Politics*, ed. Ole Elgström ve Michael Smith (London: Routledge, 2006), 18.

¹¹¹ March ve Olsen, "The Institutional Dynamics", 943-969.

¹¹² March ve Olsen, "The Logic of Appropriateness", 689.

Komisyon'un sahip olduğu veya olabileceği etkiyi değiştirebileceğini varsaymak mantıklıdır. Belirli bir karar alma konusu açıkça tanımlanmış ve hükümetler arası olarak ele alınmışsa, Komisyon'un rolüne ilişkin beklentiler, katılımının sınırlı olması veya hatta böyle bir ortamda oynayacak bir rolünün olmamasıdır. Bununla birlikte, Komisyon, üye devletlerde farklı bir rol beklentisi çağırabilirse, farklı davranabilir. Özellikle, topluluk politikası alanlarında oynadığı rolü hatırlatabilirse, etkisi daha büyük olabilir. Çünkü topluluk politikası alanlarında Komisyon'un uzman yetkisi vardır, politika oluşturma sürecine özel katılımı ve etkisi doğal karşılanır.¹¹³ Komisyon, farklı departmanlar ve hizmetlerin (Genel Müdürlükler) kapsamındaki çeşitli alanlarda politika geliştirme önerilerinde bulunur, bunları kontrol eder ve yönetir. Bu temelde Komisyon, tartışılan konuları topluluk politikası alanlarıyla ilişkilendirerek bu uzman rolünü hatırlatabilirse, AB hükümetler arası politikalarını etkileyebilir. Başarılı olursa, bu, üye devletlerin Komisyon'un katılımına ilişkin beklentilerini değiştirecektir: Üye devletler, politika oluşturma süreci dışında bırakılmak yerine, topluluk politikası alanlarında sahip olduğu 'normal' rolü üstlenmesini bekleyeceklerdir. Böylece Komisyon'un katılımına ve etkisine itiraz edilmeyecek ve Komisyon'un politika önerileri ve tasarıları, karar alıcılar tarafından az çok kendiliğinden, yani 'küçük bir gerekçeyle ama aynı zamanda neredeyse hiç dile getirilmeden' kabul edilecektir.¹¹⁴ Bu uzman rolü, topluluk konularına atıfta bulunarak hatırlatıldığında, üye devletler Komisyon'un söylediklerine ve yaptıklarına uyum sağlamaya daha yatkın olmaktadır.¹¹⁵

Komisyon'un gözlemlenen etkisine ilişkin alternatif bir uzmanlık hipotezi iletişimsel eylem teorisine dayanmaktadır.¹¹⁶ Bu hipotezin temel varsayımı, karar alıcı aktörlerin iletişimsel olarak rasyonel oldukları, yani pozisyonları ve eylemleri için gerekçeler sunma ve başkaları tarafından

¹¹³ Barnett ve Finnemore, *Rules for the World.*; Hooghe, *Images of Governance.*

¹¹⁴ Rittberger, "Institutionalizing Representative Democracy in the European Union", 18-37.; Rosén, "The impact of norms on political decision-making", 1450-1470.

¹¹⁵ Martens, "Administrative Integration through the Back Door?", 637.

¹¹⁶ Deitelhoff, "The Discursive Process of Legalization", 33-65.; Eriksen ve Fossum, *Democracy in the European Union.*; Marianne Riddervold, "From reason-giving to collective action: Argument-based learning and European integration", *Cooperation and Conflict* 46, no 4 (2011): 563-580.; Risse, "'Let's Argue!'", 1-39.; Mareike Kleine ve Thomas Risse, "Deliberation in Negotiations", *Journal of European Public Policy* 17, no 5 (2010): 708-726.; Sjursen, "Changes to European Security in a Communicative Perspective", 107-128.

sunulan bu tür gerekçeleri değerlendirme yeteneğine sahip olduklarıdır. Tanımlayıcı veya açıklayıcı çalışmalarda iletişimsel bir yaklaşım uygulanırken, aktörlerin tartışılan konuyu farklı açılardan görme ve öğrenme yeteneğine sahip olduklarına dair temel bir varsayım kabul edilir. Eylem koordinasyonunun sağlanabilmesi için önemli olan, belirli politikalar veya eylemler için sunulan argümanların ve gerekçelerin kendi içlerinde diğer makul aktörlerin onları destekleyebileceği şekilde olmasıdır. Böylece, belirli bir politika üzerinde uzlaşmaya yol açabilirler.¹¹⁷ “İş birliği, gerekçe gösterme süreci bakış açılarını değiştirmek için bir kapasite yarattığında gerçekleşir”¹¹⁸. Uzlaşmaya yol açan argümanlar, bir pazarlık oyununun parçası olarak maddi kazanca veya tehditlere ve vaatlere atıfta bulunabilir. Bununla birlikte, müzakereler sırasında genellikle bekleneneği gibi, uzman bilgisine veya farklı türdeki normlara da atıfta bulunabilirler. Spesifik olarak, bu temelde, ikinci bir uzmanlık hipotezi, Komisyon’un argümana dayalı öğrenme mekanizması aracılığıyla AB deniz dış ve güvenlik politikaları üzerinde etkisi olabileceğini öne sürmektedir: Komisyon, karar alıcıların (en azından bir kısmının) ikna edici olarak algıladığı uzman temelli argümanlar sunarsa, karar alıcılar pozisyonlarını bu argümanlar temelinde değiştirirler.¹¹⁹

Komisyon’un AB deniz dış ve güvenlik politikaları üzerinde nasıl bir etki yarattığına dair son bir hipotez, Komisyon’un etkisini örgütsel özelliklerle ilişkilendirmektedir. Kurumsalcı teorilere göre, uluslararası örgütlerin yapısı, farklı aktörlerin rolü ve etkisi de dahil olmak üzere onların işleyişlerinde etkilidir.¹²⁰ Örneğin, AB uygulama çalışmaları kapsamında Egeberg, AB’nin sektör organizasyonunun, Komisyon’un sektörel politika doğrultusunda doğrudan ulusal yönetimlerle çalışarak üye devletlerin hükümetlerini ‘atlatmasına’ imkân tanıdığını göstermiştir.¹²¹ Ayrıca, ODGP’nin kurumsallaşmasının bu politikaların ‘Brükselleşmesine’ yol açtığı, yani ortak kurumların hem dış politika yetkililerinin davranış kalıplarını hem de üye

¹¹⁷ Deitelhoff, “The Discursive Process of Legalization”, 33-65.; Eriksen, “Reflexive Integration in Europe”, 9-29.; Helene Sjursen, “Understanding the Common Foreign and Security Policy: Analytical Building Blocs”, içinde *Understanding the European Union’s External Relations*, ed. Michele Knodt and Sebastiaan Princen (London: Routledge, 2003), 35-53.

¹¹⁸ Eriksen ve Fossum, *Democracy in the European Union*, 257.

¹¹⁹ Riddervold, “From reason-giving to collective action”, 563-580.

¹²⁰ Hooghe, *Images of Governance.*; Trondal, *An Emergent European Executive Order.*; March ve Olsen, “The Institutional Dynamics of International Political Orders”, 943-969.

¹²¹ Egeberg, *Multilevel Union Administration*.

devlet tercihlerini etkilediği iddia edilmiştir.¹²² Dolayısıyla, Komisyon'un ABDGS üzerindeki etkisini açıklamaya çalışırken kullanılacak ve araştırılacak bir diğer hipotez, Komisyon'un ODGP içindeki resmî hükümetler arası politika oluşturma çizgilerini atlatmasıdır. Daha doğrusu, Egeberg'in yukarıda tartışılan gözlemlerine dayanarak, Chou ve Riddervold, bu tür bir 'atlatmanın' iki şekilde olabileceğini varsaymaktadır: Birincisi, Komisyon, üye devletlerin pozisyonlarını dolaylı olarak etkilemek için ulusal bürokratlarla doğrudan iş birliği yapmış olabilir. İkincisi, askeri komite ve ADES gibi diğer AB kurumlarıyla iş birliği yaparak karar alma sürecinin sonuçlarını etkilemiş olabilir.¹²³

Bu hipotezler bağlamında Komisyon'un AB deniz dış ve güvenlik politikası oluşturma sürecini öncelikli olarak iki şekilde etkilediği söylenebilir: Birincisi, birbiriyle bağlantılı politika alanlarındaki uzmanlığı sayesinde ve ikincisi, resmî ODGP alanları dışındaki eylemler yoluyla politika gelişmelerini dolaylı olarak etkileyerek, dolayısıyla bir dereceye kadar resmî ODGP prosedürlerini atlatarak. Komisyon, en çok AB deniz dış ve güvenlik politikalarını topluluk politikası alanlarıyla ilişkilendirirken, AB deniz güvenliği entegrasyonunu ilerletmede özel çıkarları olan dönem başkanlıklarıyla iş birliği yaparken ve üye devletlerden bağımsız olarak ADES ile politika önerileri geliştirirken başarılı olmuştur. Yani bu yöntemleri kullandığında Komisyon'un AB deniz dış ve güvenlik politikası üzerindeki etkisinin daha çok olduğu görülmüştür.¹²⁴ En önemlisi, bu süreçler nedeniyle, deniz dış ve güvenlik politikası yavaş yavaş gelişerek Komisyon'un üye devletler ve ADES ile birlikte güçlü ve doğal bir yer edindiği bir alan haline gelmiştir. 2008'de Atalanta Operasyonu'nun başlatılması, 2010'da ABDGS sürecinin başlatılması, 2012'de AB Arktik politikalarının geliştirilmesinden, 2015'te Sofya Operasyonu'nun başlatılmasına kadar Komisyon, kendisini önemli bir deniz güvenliği politikası öncüsü, müzakerecisi ve fiili ortak karar alıcısı olarak belirleyerek, deniz alanına ilişkin politika oluşturma sürecinin tüm aşamalarında kendisi için giderek daha güçlü ve daha kabul görmüş bir rol

¹²² David Allen, "Who Speaks for Europe? The Search for an Effective and Coherent External Policy", içinde *A Common Foreign Policy for Europe? Competing Visions of the CFSP*, ed. John Peterson ve Helene Sjursen (New York: Routledge, 1998), 41-58.; Helene Sjursen, "Not so intergovernmental after all? On democracy and integration in European Foreign and Security Policy", *Journal of European Public Policy* 18, no 8 (2011): 1078-1095.

¹²³ Chou ve Riddervold, "The Unexpected Negotiator", 61-72.

¹²⁴ Riddervold, "Beyond the Pillar Divide", 125-136.

inşa etmiş ve resmî yollardan beklenenin ötesinde bir etki yaratmıştır.¹²⁵ AB dış ve güvenlik politikasının deniz boyutu güçlendikçe, Komisyon bu rolü elde etmiş ve fiili etkisi kademeli olarak artırmıştır. En önemlisi, Komisyon'un bu politika süreçleri sırasında rolünün ve etkisinin artması büyük ölçüde kendi çabasıyla olmuştur. Başka bir deyişle, bu yetkiler hükümetler arası bir sistemde beklendiği gibi üye devletler tarafından devredilmemiştir, Komisyon'un kendisi bu görevi üstlenmiştir. Böylece Komisyon'un deniz dış ve güvenlik politikası alanındaki etkisi zaman içerisinde artmıştır.¹²⁶

İlk olarak, uzman argümanı hipotezi, Komisyon'un ABDGS'nin kapsamını neden sektörler arası deniz güvenliği politikalarına yönelik tercihleri doğrultusunda değiştirebildiğini ve böylece kendi yetkilerini de arttırabildiğini açıklamaya yardımcı olmaktadır. Komisyon ve ADES arasındaki iş birliği 2010 yılında başladığında, ADES ve Konsey ilk olarak üye devletlerin ilk politika çağrısına uygun olarak askeri odaklı bir strateji geliştirmeyi önermiştir.¹²⁷ Ancak bu, Komisyon'un tercihleriyle uyumlu değildi. Bunun yerine Komisyon, kendi yetkilerine giren politikaları içeren ve AB Entegre Denizcilik Politikası ile uyumlu sektörler arası bir deniz stratejisi istemiştir.¹²⁸ Sonuç olarak, Komisyon askeri odaklı stratejide bir katma değer görmeyerek süreci durdurmuştur. ADES, Komisyon'un desteği olmadan ilerleyemeyeceğini düşünürken, Dışişleri Konseyi Başkanı ve Komisyon Başkan Yardımcısı pozisyonu nedeniyle iki kurum arasında bölünmüş olan dönemin Yüksek Temsilcisi Catherine Ashton, önemli bir atılım gerçekleştirememiştir.¹²⁹ ADES süreci 2012 yılında yeniden başlattığında,

---

¹²⁵ Riddervold, "An Actor with Agency", 103-123.; "Beyond the Pillar Divide", 125-136.; Marianne Riddervold, "Expertise and Circumvention: How the Commission Influences the EU's Maritime Foreign and Security Policies", içinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, ed. Marianne Riddervold (Cham: Palgrave Macmillan, 2018), 177-194.

¹²⁶ Ibid., p. 184.

¹²⁷ Marianne Riddervold, "Introduction: A Maritime Foreign and Security Power in the Making?", içinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, ed. Marianne Riddervold (Cham: Palgrave Macmillan, 2018), 1-27.

¹²⁸ Lennart Landman, "The EU Maritime Security Strategy: Promoting or Absorbing European Defence Cooperation?", Clingendael Institute, April 2015, p. 3.

¹²⁹ Ibid., p. 3.; Yüksek Temsilci'nin ABDGS bağlamındaki rolü her ne kadar sınırlı da olsa buna değinmeden kurumsal aktörler hipotezi eksik kalacaktır. AB'nin dış

Komisyon'un tercihleri doğrultusunda sektörler arası bir stratejinin tartışılması perspektifi kabul edilmişti. Bir yandan bu, Komisyon'un ABDGS içeriğini etkilemek için ADES'e karşı pazarlık araçlarına güvendiğini göstermektedir. Sonuçta, ADES'e göre, "Komisyon'un vetosu nedeniyle tüm süreç durma noktasına gelmişti, çünkü Komisyon'un desteği olmadan bunu gerçekleştirmek mümkün değildi"¹³⁰. Komisyonun pazarlık taktikleri sektörler arası yaklaşımı hazırlık masasına yerleştirirken, aynı zamanda Ortak Bildiri'nin faaliyet alanını ve içeriğini değiştirme konusundaki önerisini kabul etmesi için ADES'i ikna etmesi gerekmiştir. Uzman argümanları hipotezi

ve güvenlik politikası, geleneksel olarak Komisyon ve AB Konseyi olmak üzere iki ayrı bürokrasi tarafından yürütülmektedir. Komisyon, Birliğin kendi çıkarına hareket etmesi beklenen (üye devletlerinin toplamından daha fazlası olarak anlaşılan) uluslararası bileşenini temsil eder. AB Konseyi, üye devletler arasındaki uzlaşmaları yansıtmaya beklenen ve bu nedenle iç dengelemeye tabi olan Birliğin hükümetler arası bileşenidir. Yüksek Temsilci hem Komisyon Başkan Yardımcısı hem de Dışişleri Konseyi Başkanı olması sebebiyle iki kurum arasında bir aracı konumundadır. 1 Aralık 2009-31 Ekim 2014 tarihleri arasında Yüksek Temsilcilik görevini yürüten Catherine Ashton, eski bir Ticaret Komiseri olarak deneyimlerine rağmen, bu 'çift şapkalılığı' çok az kullanmış, AB dış politikası ile Avrupa Komisyonu'nun çalışmaları arasındaki bağlantıyı artırmada başarısız olmuştur. Örneğin, Komisyon toplantıları tutanaklarının bir analizi, Ashton'ın toplantıların ortalama yüzde 50'sinden daha azına katıldığını, ABDGS'nin kabul edildiği 2014 yılında ise katılım oranının şaşırtıcı bir şekilde yüzde 21,2'ye düştüğünü göstermektedir. Buna ek olarak, Yüksek Temsilci'nin komiserler ile yaptığı ortak açıklamalar, AB dış politikasında tutarlılığı ölçmede önemli bir diğer gösterge olabilir. Ukrayna ile Ortaklık Anlaşması, Komisyon liderliğindeki komşuluk politikası kapsamında olmasına rağmen ve AB'nin Kırım'ın ilhakını takiben Rusya'ya uyguladığı yaptırım rejimi ve Doğu Ukrayna'ya askeri müdahale açıkça hükümetler arası ODGP meselesi olmasına rağmen Ashton, 2014'te krizin en tırmandığı dönemde Ukrayna hakkında diğer Komisyon üyeleri ile tek bir açıklama dahi yapmamıştır. Genel olarak, açıklamalarının ortalama yüzde 6'sından daha azı diğer Komisyon üyeleri ile iş birliğine dayanmıştır. Dolayısıyla Ashton, ODGP ve Komisyon arasındaki koordinasyonu artırmada önemli bir ilerleme kaydedememiştir. Detaylı bilgi için bkz. Nicolai von Ondarza ve Ronja Scheler, "The High Representative's 'double hat': How Mogherini and Ashton have differed in their links with the Commission", LSE Europ Blog, 16 Mart 2017, Erişim Tarihi: Ekim 29, 2022, <https://blogs.lse.ac.uk/europpblog/2017/03/16/high-representative-mogherini-ashton/>.

¹³⁰ Meng-Hsuan Chou ve Marianne Riddervold, "Beyond Delegation: How the European Commission Affects Intergovernmental Policies Through Expertise", ARENA Working Paper 12, Kasım 2014, 9.

doğrultusunda ADES, Komisyon'un uzman temelli argümantasyonu ile, yani uzmanlık bilgisi ile yürütmüş olduğu tartışmalar sayesinde ikna olmuştur: "Komisyon'un katılımı olmadan oluşturulan bir Avrupa güvenlik stratejisi değersizdir çünkü [...] tamamen farklı nitelikteki bir sorun türü için tamamen yanlış bir araç tasarlıyorsunuz... Şimdi yeniden gözden geçirdik ve yerinde bulduk diyebilirsiniz [...] deniz güvenliğine yaklaşımımızın kapsamlı olması gerekmektedir. Bu ilk girişim yeterince iyi değildi"¹³¹. Komisyon'un bu fikri ADES'i etkilemiş ve deniz stratejisini entegre denizcilik politikasına bağlamanın yararlı olacağına ikna olmasını kolaylaştırmıştır.¹³² Bu nedenle, üye devletlerin daha sonra nihai metinde benimsedikleri sektörler arası yaklaşım, uzman argümanları hipotezi çerçevesinde yapmış olduğum analizin gerekli ve mantıksal bir sonucuydu.

İkincisi, uzman otorite hipotezi, Komisyon'un ABDGS'nin içeriği üzerindeki etkisini açıklamaya yardımcı olmaktadır. Komisyon, stratejinin sektörler arası kapsamını belirlerken, birbiriyle bağlantılı topluluk politikası alanlarında uzman bir otorite olarak rolünü etkinleştirerek, stratejinin içeriği ve gelecekteki uygulaması üzerindeki etkisini daha da artırmıştır. En az 11 Genel Müdürlük, kendi sektörel becerileri ve bilgileri temelinde Ortak Bildiri'ye doğrudan katkıda bulunmuştur.¹³³ Ve uzman otorite hipotezine uygun olarak hem Komisyon hem de ADES'te çalışan yetkililer, Komisyon'un önerilerinin sorgulanmadığını, bunun yerine farklı Genel Müdürlükler'in yetkilere sahip olduğu topluluk politikası alanlarıyla ilgili oldukları için herhangi bir tartışma veya itiraz olmaksızın Ortak Bildiri'ye doğrudan dahil edildiğini ifade etmiştir.¹³⁴ Başka bir deyişle, farklı Genel Müdürlükler'in yetkileri ADES ve Komisyon koordinatörleri tarafından sorgulanmamış, aksine uzman otorite hipoteziyle uyumlu olarak bu yetkiler iki kurumsal aktör tarafından da doğal karşılanmıştır.¹³⁵

Ortak Bildiri'nin yayınlanmasının ardından Komisyon, Konsey'in Haziran ayı toplantısının hazırlıklarında 'Başkanlığın Dostları' grubunun tartışmalarını etkilemek için de uzman otoritesinden yararlanmıştır. Burada Yunanistan Başkanlığı, eylem sayısının azaltılması ve güvenlik ve savunma odağının güçlendirilmesi şeklinde iki önemli değişiklik getirmiştir. Ancak

¹³¹ Ibid., p. 9.

¹³² Ibid.

¹³³ Riddervold, "Why Not Fight Piracy Through NATO?", 195-217.

¹³⁴ Chou ve Riddervold, "Beyond Delegation", 10.

¹³⁵ Ibid., p. 10.

nihai stratejide, somut mevzuat öneren eylemler hariç tümü gözden geçirilmiştir. Bu toplantılar sırasında Komisyon görüşlerini dile getirmiş ve değişiklikler önermiştir. Ulusal delegelere göre, bu değişiklikler ikna edici görüldüğünden Komisyon'un önerileri başarılı olmuştur.¹³⁶ Bununla birlikte, üye devletlerin başka konulara odaklanmak istemesi de Komisyon'un sorunları yeniden gündeme getirme girişimlerinin başarılı olmasını sağlamıştır. Üye devletlerin tartışmaları, deniz gözetimi, savunma yetenekleri ve NATO referansları gibi ulusal olarak hassas olan 'daha önemli' alanlara yoğunlaştığından, mevcut topluluk alanlarıyla bağlantılı Komisyon önerilerini tartışmaya fazla ilgi duymamışlardır.¹³⁷ Bu da Komisyon'un önerilerinin çoğunun ABDGS'de tutulmasıyla ve Komisyon'un etkisinin artmasıyla sonuçlanmıştır. Özetle, Komisyon'un ABDGS sürecindeki etkisi, ADES'i sektörler arası bir yaklaşım için argümanlarını başlangıçta kabul etmeye ikna etme yeteneğiyle bağlantılı görünmektedir.

Sonuç olarak Komisyon, AB'nin deniz dış ve güvenlik politikasını, uzmanlık argümanları ve uzman otoritesi sayesinde ilgili politika alanlarındaki yetkinliklerine duyulan ihtiyacı hatırlatarak, bu alanda ADES ile kurduğu iş birliği ve daha fazla entegrasyona yönelik aynı çıkarları paylaştığı üye ülkelerle (özellikle de Dönem Başkanlığı'nı yürüttükleri sırada) çalışması sayesinde etkilemiştir. Bu iki kurum arasındaki gayri resmî iş birliği, Komisyon'un AB deniz dış ve güvenlik politikasında kendi tercihlerini uygulayabilmesi ve yetkilerini artırabilmesinin kilit bir yolu haline gelmiştir. ADES ile iş birliği ve topluluk yetkilerinden yararlanma yeteneği, Komisyon'a karar alımının tüm aşamalarında etkileme gücü sağlamaktadır. Komisyon böylece gündemi etkilemekte ve üye devletlerin tartışmalarının temelini oluşturmaktadır. Ayrıca, belirli bir alandaki bir politika önerisinin üye devletlerin müzakerelerine tesir edip etmeyeceğini ve bu tür tekliflerin içeriğini güçlü bir şekilde etkilemektedir. AB üye devletleri bu önerileri uygun gördükleri şekilde ele almakta özgürdürler, ancak Komisyon'un uzmanlığı ve deniz güvenliği alanında ADES ile Komisyon arasındaki iş birliği ve bu alandaki güçlü birleşik uzmanlıkları, Komisyon'un neden bu kadar etkili olduğunu anlamada önemli bir rol oynamaktadır.¹³⁸ Komisyon'un uzman otorite rolü, üye devletlerin ortak deniz dış ve güvenlik politikalarına ilişkin nihai müzakerelerinden çıkan politikaları anlamak için de önemlidir. Son

¹³⁶ Ibid., p.10.

¹³⁷ Ibid., p. 10.

¹³⁸ Riddervold, "Beyond the Pillar Divide", 125-136.

olarak, Komisyon, AB politikalarının içeriğini topluluk politikaları ile ilişkilendirerek, uygulamada ve gelecekteki gelişmeler üzerinde büyük bir etki sağlamıştır. ABDGS, kısmen veya tamamen Komisyon'un yetkilerine giren ancak aynı zamanda ODGP konularıyla da bağlantılı birçok unsura sahiptir. ADES ile Komisyon'un bu alanlarda uzman otoritesini harekete geçirme yeteneği arasında kurulan iş birliği, AB deniz dış ve güvenlik politikasındaki rolünün gelecekte daha da artmasını mümkün kılacaktır.

Sonuç

Bu makale, ABDGS'nin kabulünü açıklayarak AB deniz dış ve güvenlik politikalarının arkasındaki mekanizmaları ve itici güçleri ortaya koymayı amaçlamıştır. Strateji, farklı mekanizmaların işlediği üç aşamada incelenmiştir. İlk aşamada ve neo-realist bir hipotez doğrultusunda, yeni kurulan ilk AB deniz misyonu Atalanta'nın başarısıyla desteklenen deniz küresel güvenlik ortamında devam eden yapısal değişiklikler, İspanya Dönem Başkanlığı ve deniz alanında AB dış ve güvenlik politikası entegrasyonundan çıkarı olan üye devletler için bir fırsat kapısı açmıştır. Bu, ABDGS konusunu AB gündemine yerleştirmelerini sağlamıştır. İkinci aşamada, rasyonel kurumsalcılığın öngördüğü doğrultuda ADES ve Komisyon, stratejiyi ilerletmede kilit aktörler olmuştur. Bu AB kurumsal aktörleri birlikte, üye devletlerin daha sonraki tartışmalarının temelini oluşturan ABDGS hakkında kapsamlı, sektörler arası bir Ortak Bildiri'yi formüle etmiş ve somutlaştırmışlardır. Üçüncü ve son aşamada, özellikle Rusya'nın Ukrayna'ya müdahalesi ile bağlantılı bir dizi jeopolitik olay, ABDGS'nin kabul edilmesi için Yunanistan Başkanlığı ve AB kurumlarının harekete geçtiği bir güvenlik ortamı yaratmıştır.

Bu çalışma, deniz alanında ve ötesinde AB dışişleri ve güvenlik politikası entegrasyonunu yönlendiren kilit faktörlerin açığa çıkarılmasına yardımcı olmuştur. Karar verme sürecinin farklı aşamalarında teorik olarak çıkarılmış bir dizi hipotezin araştırıldığı aşamalı bir yaklaşım yürütmek, ABDGS'nin arkasındaki tüm faktörleri ortaya koymayı kolaylaştırmıştır. Bu çalışmanın sınırlılığı, çok tutumlu olmaması, yani en az varsayım gerektiren basit açıklamalara dayanmamasıdır. Bununla birlikte, ABDGS'nin kabulünün ardındaki tüm mekanizmaları ortaya çıkarma amacı doğrultusunda, bu makale yalnızca bir veya birkaç hipoteze dayanmaktan ziyade, kolektif politikaların daha eksiksiz bilinçli bir açıklamasını sunmaktadır. Analitik olarak, bu çalışma AB dış ve güvenlik politikasını yönlendiren faktörleri anlamamıza

katkıda bulunmaktadır. Aynı zamanda, farklı faktörlerin etkisinin AB dış ve güvenlik politikası oluşturma sürecinin farklı aşamalarında nasıl değişebileceğini de ortaya koymaktadır. Bir yandan analiz, ODGP gelişmelerinin dış, jeopolitik olaylar dikkate alınmadan anlaşılamayacağını doğrulamaktadır. ODGP büyük ölçüde olaylar tarafından yönlendirilmektedir: Jeopolitik faktörler ve tehditler, AB üye devletlerini ortak AB politikaları yoluyla çözüm arayışı içinde müzakere masasına itmektir. Bu jeopolitik olaylar, ortak AB politikaları fikrinin AB gündemine taşınmasında ve müzakereler sırasında üye devletlerin tercihlerinin ortak AB politikaları lehine değişmesinde etkili olmuştur. Ancak analiz, gerçek siyasi faktörlerin ve krizlerin AB üye devletlerinin ortak AB çözümleri arama olasılığını artırmasına rağmen, bunun nihai olarak üzerinde anlaşmaya varılan ve yürütülen fiili politikaları açıklamak için yeterli olmadığını da göstermektedir. Üye devletler yeni veya artan tehditlere karşı ortak bir AB yanıtını tercih etseler bile, en etkili güvenlik artırıcı önlemlerin otomatik olarak benimsenmesi söz konusu değildir. Analiz, özellikle AB kurumlarının eylemlerinin ve birbirleriyle ve üye devletlerle olan gayri resmî etkileşimlerinin AB dış ve güvenlik politikalarını anlamada önemli olabileceği iddiasını desteklemektedir. Bununla birlikte, makale, bu aktörlerin etkisinin en çok politika oluşturma aşaması olarak adlandırılan aşamada, yani üye devletlerin bir tür ortak politikalar üzerinde uzlaşmasının somut politika önerilerine dönüştüğü zaman görüldüğünü öne sürerek bu tartışmaya katkıda bulunmaktadır. Bu aşamada, ADES ve Komisyon gibi aktörlerin, çekişmeli müzakereler başlamadan ve üye devletler tekrar dümeni eline almadan önce, politikaları kendi menfaatleri doğrultusunda şekillendirme şansı olmuştur.

Ayrıca, neo-realist anlamda güvenliği en üst düzeye çıkaran bir aktör olmaktan ziyade, AB'nin deniz dış ve güvenlik politikasında normlara da önem verdiği görülmektedir. Rusya'nın AB sınırına yakın toprakları ilhak etmesiyle üye devletlerin güvenlik çıkarlarının açıkça tehdit edildiği bir durumda bile, AB'nin normatif bir deniz güvenliği politikası geliştirebileceği görülmüştür. Bununla birlikte, ABDGS sürecinin son aşamasında normatif argümanlar temelinde anlaşmaya varıldığını öne süren bir hipotezi destekleyici kanıt bulunamamıştır. Bunun yerine, karar alma aşamasında üye devlet koalisyonları arasındaki pazarlıklar öne çıkmıştır. Bu bulgunun, AB deniz dış ve güvenlik politikaları hakkındaki anlayışımız ve bunların nasıl açıklandığı üzerinde önemli etkileri vardır: ABDGS sürecinin sonucunun ve AB deniz stratejisinin kendisinin büyük ölçüde normatif bir dış politika modeliyle uyumlu olması, sürecin aynı zamanda pazarlıklarla karakterize

edilmesi gerçeği, normların argümana dayalı öğrenmeden farklı bir mekanizma aracılığıyla, yani bir uygunluk mantığı veya Rosén'in 'alışkanlık tepkisi' dediği şeyi takip ederek sonucu etkilemiş olabileceğini düşündürmektedir. Goetze ve Rittberger'e göre, bir alışkanlık tepkisi, tam olarak, politika yapıcıların öyle olması gerektiğini düşündükleri için belirli normatif ilkeleri benimsediği bir süreçtir. Belirli bir karar alma sürecine dahil olan politika yapıcılar tarafından itiraz edilmedikleri ölçüde kurumsallaşmış ve içselleştirilmişlerdir. Belki de AB dış ve güvenlik politikasının normatif ayırt ediciliği o kadar kabul görmüştür ki, tartışmalar ODGP'nin geleceğini daha geniş bir şekilde tartışacak düzeye taşındığında, ABDGS'de normların yerine ilişkin neredeyse hiçbir gerekçeye ihtiyaç duyulmamıştır. Eğer durum böyleyse, AB'nin bu politika alanında bile belirli standartların ve davranış normlarının kabul edildiği, hatta bunların AB'nin dış kimliğinin bir parçası haline geldiği bir olgunluk seviyesine ulaştığını gösterecek ve bu da AB dış ve güvenlik politikasını kavrayışımız açısından geniş kapsamlı sonuçlar doğuracaktır.

Kaynakça

- Aggestam, Lisbeth. "Role theory and European foreign policy: A framework of analysis." İçinde *The European Union's Roles in International Politics*, editörler Ole Elgström ve Michael Smith, 11-29. London: Routledge, 2006.
- Allen, David. "Who Speaks for Europe? The Search for an Effective and Coherent External Policy." İçinde *A Common Foreign Policy for Europe? Competing Visions of the CFSP*, editörler John Peterson ve Helene Sjursen, 41-58. New York: Routledge, 1998.
- Baird, Theodore. "Where is civil society in the EU's new Maritime Security Strategy?", *Open Democracy*, 7 Kasım 2014, Erişim Tarihi: Ekim 31, 2022, <https://www.opendemocracy.net/en/can-europe-make-it/where-is-civil-society-in-eus-new-maritime-security-strategy/>.
- Barnett, Michael ve Martha Finnemore. *Rules for the World: International Organizations in Global Politics*. 1. Baskı. London: Cornell University Press, 2004.
- Busch Per-Olof ve Andrea Liese, "The Authority of International Public Administrations." İçinde *International Bureaucracy: Challenges and Lessons for Public Administration Research*, editörler Michael W. Bauer, Christoph Knill ve Steffen Eckhard, 97-122. London: Palgrave Macmillan, 2017.
- Carlsnaes, Walter. "Foreign Policy." İçinde *Handbook of International Relations*, editörler Walter Carlsnaes, Thomas Risse ve Beth A. Simmons, 298-325. London: Sage Publications, 2013.
- Checkel, Jeffrey T. "Why Comply? Social Learning and European Identity Change." *International Organization* 55, no 3 (2001): 553-588.
- Chou, Meng-Hsuan ve Marianne Riddervold. "Beyond Delegation: How the European Commission Affects Intergovernmental Policies Through Expertise." ARENA Working Paper 12, Kasım 2014, 1-21.
- Chou, Meng-Hsuan ve Marianne Riddervold. "The Unexpected Negotiator at the Table: How the European Commission's Expertise Informs Intergovernmental EU Policies." *Politics and Governance* 3, no 1 (2015): 61-72.
- Copeland, Paul ve Scott James, "Policy windows, ambiguity and Commission entrepreneurship: explaining the relaunch of the European Union's economic reform agenda." *Journal of European Public Policy* 21, no 1 (2014): 1-19.
- Council of the European Union. "Council conclusions on developing a European Union Policy towards the Arctic Region." Foreign Affairs Council Meeting, Brussels, 12 Mayıs 2014, Erişim Tarihi: Ağustos 2, 2022. <https://www.consilium.europa.eu/media/28342/142554.pdf>.

- Council of the European Union. "European Union Maritime Security Strategy." 11205/14, Brussels, 24 Haziran 2014, Erişim Tarihi: Ağustos 1, 2022. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-11205-2014-INIT/en>.
- Council of the European Union. "European Union Maritime Security Strategy (EUMSS)- Action Plan." 17002/14, Brussels, 16 Aralık 2014, Erişim Tarihi: Ağustos 2, 2022. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17002-2014-INIT/en/pdf>.
- Cram, Laura. "The European commission as a multi-organization: Social policy and IT policy in the EU." *Journal of European Public Policy* 1, no 2 (1994): 195-217.
- Davis Cross, Mai'a K. "Cooperation by Committee: The EU Military Committee and the Committee for Civilian Crisis Management." Occasional Paper, no 82 (2010): 1-42. European Union Institute for Security Studies (ISS). Erişim Tarihi: Ağustos 1, 2022. https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/op82_0.pdf.
- Deitelhoff, Nicole. "The Discursive Process of Legalization: Charting Islands of Persuasion in the ICC Case." *International Organization* 63, no 1 (2009): 33-65.
- Deutsche Welle. "Italy phases out sea rescue mission for migrants." 31 Ekim 2014, Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022. <https://www.dw.com/en/italy-phases-out-sea-rescue-mission-for-migrants/a-18033647>.
- Directorate General for External Policies. "Pooling and Sharing: Member States Engagement and the Support by the EU." 6 Mayıs 2015, Brussels, Erişim Tarihi: Ağustos 16, 2022. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/534994/EXP_O_IDA\(20_5\)534994_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2015/534994/EXP_O_IDA(20_5)534994_EN.pdf), 1-18.
- EEAS. "About EUCAP Somalia." 12 Mayıs 2022, Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022. https://www.eeas.europa.eu/eucap-somalia/about-eucap-somalia_en?s=332.
- Egeberg, Morten. *Multilevel Union Administration: The Transformation of Executive Politics in Europe*. 1. Baskı. Houndmills: Palgrave Macmillan, 2006.
- Elgström, Ole ve Michael Smith. *The European Union's Roles in International Politics*. 1. Baskı. London: Routledge, 2006.
- Elster, Jon. "A Plea for Mechanisms." İçinde *Social Mechanisms: An Analytical Approach to Social Theory*, editörler Peter Hedström ve Richard Swedberg, 45-73. Cambridge: Cambridge University Press, 1998.
- EMSA. "Vessel traffic monitoring in EU waters (SafeSeaNet)." Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022. <https://www.emsa.europa.eu/ssn-main.html>.

- Eriksen, Erik Oddvar ve John Erik Fossum. *Democracy in the European Union: Integration Through Deliberation?* 1. Baskı. New York: Routledge, 2000.
- Eriksen, Erik Oddvar. “Reflexive Integration in Europe.” İçinde *Making The European Polity: Reflexive Integration in the EU*, editör Erik Oddvar Eriksen, 9-29. London: Routledge, 2005.
- Euractiv. “The Spanish EU Presidency.” Son Güncelleme: Temmuz 2, 2010, Erişim Tarihi: Ağustos 15, 2022. <https://www.euractiv.com/section/regional-policy/linksdossier/the-spanish-eu-presidency/>.
- EUR-Lex, “Satellite-based Vessel Monitoring System (VMS).” Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022. <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/satellite-based-vessel-monitoring-system-vms.html>.
- European Commission and High Representative of the European Union for Foreign Affairs and Security Policy. “Joint Communication to the European Parliament and the Council-For an open and secure global maritime domain: elements for a European Union maritime security strategy.” JOIN (2014) 9 final, Brussels, 6 Mart 2014, Erişim Tarihi: Ağustos 2, 2022. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/2d06a85d-a57e-11e3-8438-01aa75ed71a1/language-en>.
- European Commission. “Common information sharing environment (CISE).” Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022. https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/ocean/blue-economy/other-sectors/common-information-sharing-environment-cise_en.
- European Commission. “Eurosur.” Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022. https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/border-crossing/eurosur_en.
- European Defence Agency (EDA). “Maritime Surveillance (MARSUR).” Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022. [https://eda.europa.eu/what-we-do/all-activities/activities-search/maritime-surveillance-\(marsur\)](https://eda.europa.eu/what-we-do/all-activities/activities-search/maritime-surveillance-(marsur)).
- Frontex. “Joint Operation Triton (Italy).” 10 Ekim 2016, Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022. <https://frontex.europa.eu/media-centre/news/focus/joint-operation-triton-italy--ekKaes>.
- Frontex. “Operations in the Western Balkans.” Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022. <https://frontex.europa.eu/we-support/main-operations/operations-in-the-western-balkans/>.
- Frontex. “Operations Minerva, Indalo (Spain).” Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022. <https://frontex.europa.eu/we-support/main-operations/operations-minerva-indalo-spain-/>.

- Frontex. “Operation Poseidon (Greece).” Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022.
<https://frontex.europa.eu/we-support/main-operations/operation-poseidon-greece/>.
- Frontex. “Operation Themis (Italy).” Erişim Tarihi: Kasım 12, 2022.
<https://frontex.europa.eu/we-support/main-operations/operation-themis-italy/>.
- Frontini, Andrea. “The European Union Maritime Security Strategy: sailing uncharted waters?” European Policy Center (EPC), 26 Haziran 2014, Erişim Tarihi: Ağustos 1, 2022.
http://aei.pitt.edu/56472/1/pub_4569_the_eu_maritime_security_strategy.pdf.
- Germond, Basil ve Michael E. Smith. “Re-Thinking European Security Interests and the ESDP: Explaining the EU’s Anti-Piracy Operation.” *Contemporary Security Policy* 30, no 3 (2009): 573-593.
- Germond, Basil. *The Maritime Dimension of European Security: Seapower and the European Union*. 1. Baskı. New York: Palgrave Macmillan, 2015.
- Gornitzka, Åse. “Networking Administration in Areas of National Sensitivity: The Commission and European Higher Education.” İçinde *European Integration and the Governance of Higher Education and Research*, editörler Alberto Amaral, Guy Neave, Christine Musselin ve Peter Maassen, 109-131. Dordrecht: Springer, 2009.
- Hooghe, Liesbet. *The European Commission and the Integration of Europe: Images of Governance*. 1. Baskı. Cambridge: Cambridge University Press, 2002.
- Hyde-Price, Adrian. “‘Normative’ power Europe: a realist critique.” *Journal of European Public Policy* 13, no 2 (2006): 217-234.
- Hyde-Price, Adrian. “A ‘Tragic Actor’? A Realist Perspective on ‘Ethical Power Europe’.” *International Affairs* 84, no 1 (2008): 29-44.
- Hyde-Price, Adrian. “Neorealism: A Structural Approach to CSDP.” İçinde *Explaining the EU’s Common Security and Defence Policy: Theory in Action*, editörler Xymena Kurowska ve Fabian Breuer, 16-40. New York: Palgrave Macmillan, 2012.
- Hynek, Nik. “EU crisis management after the Lisbon Treaty: civil–military coordination and the future of the EU OHQ.” *European Security* 20, no 1 (2011): 81-102.
- Kleine, Mareike ve Thomas Risse, “Deliberation in Negotiations.” *Journal of European Public Policy* 17, no 5 (2010): 708-726.

- Kluth, Michael Friederich ve Jess Pilegaard. "Balancing beyond the horizon? Explaining aggregate EU naval military capability changes in a neo-realist perspective." *European Security* 20, no 1 (2011): 45-64.
- Kurowska, Xymena ve Fabian Breuer. *Explaining the EU's Common Security and Defence Policy: Theory in Action*. 1. Baskı. New York: Palgrave Macmillan, 2012.
- Landman, Lennart. "The EU Maritime Security Strategy: Promoting or Absorbing European Defence Cooperation?", Clingendael Institute, April 2015, 1-12.
- Lewis, Jeffrey. "Informal integration and the supranational construction of the Council." *Journal of European Public Policy* 10, no 6 (2003): 996-1019.
- March, James G. ve Johan P. Olsen. "The Institutional Dynamics of International Political Orders." *International Organization* 52, no 4 (1998): 943-969.
- March, James G. ve Johan P. Olsen. "The Logic of Appropriateness." İçinde *The Oxford Handbook of Public Policy*, editörler Robert Goodin, Michael Moran ve Martin Rein, 689-708. Oxford: Oxford University Press, 2008.
- Marsh, Steve ve Wyn Rees. *The European Union in the Security of Europe: From Cold War to Terror War*. 1. Baskı. Abingdon: Routledge, 2012.
- Martens, Maria. "Administrative Integration through the Back Door? The Role and Influence of the European Commission in Transgovernmental Networks within the Environmental Policy Field." *Journal of European Integration* 30, no 5 (2008): 635- 651.
- Mearsheimer, John J. "E.H. Carr vs. Idealism: The Battle Rages On." *International Relations* 19, no 2 (2005): 139-152.
- Mearsheimer, John J. "Why the Ukraine Crisis Is the West's Fault: The Liberal Delusions That Provoked Putin." *Foreign Affairs*, Eylül/Ekim 2014. Erişim Tarihi: Ağustos 1, 2022. <https://www.foreignaffairs.com/articles/russia-fsu/2014-08-18/why-ukraine-crisis-west-s-fault>.
- Offerdal, Kristine. "The EU in the Arctic: In pursuit of legitimacy and influence." *International Journal* 66, no 4 (2011): 861-877.
- Pollack, Mark A. "Delegation, Agency and Agenda Setting in the European Community." *International Organization* 51, no 1 (1997): 99-134.
- Posen, Barry R. "European Union Security and Defence Policy: Response to Unipolarity." *Security Studies* 15, no 2 (2006): 149-186.
- Riddervold, Marianne. "Finally flexing its muscles? Atalanta – The European Union's naval military operation against piracy." *European Security* 20, no 3 (2011): 385-404.

- Riddervold, Marianne. "From reason-giving to collective action: Argument-based learning and European integration." *Cooperation and Conflict* 46, no 4 (2011): 563-580.
- Riddervold, Marianne. "(Not) in the Hands of the Member States: How the European Commission Influences EU Security and Defence Policies." *Journal of Common Market Studies* 54, no 2 (2016): 353-369.
- Riddervold, Marianne. "A Maritime Global Commons Power in the Making? On the Characteristics of EU Policies Towards the High Seas: The Arctic and the Maritime Security Strategy." İçinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, editör Marianne Riddervold, 77-96. Cham: Palgrave Macmillan, 2018.
- Riddervold, Marianne. "Expertise and Circumvention: How the Commission Influences the EU's Maritime Foreign and Security Policies." İçinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, editör Marianne Riddervold, 177-194. Cham: Palgrave Macmillan, 2018.
- Riddervold, Marianne. "Why Not Fight Piracy Through NATO? Explaining the EU's First Naval Mission: EU NAVFOR Atalanta." İçinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, editör Marianne Riddervold, 195-217. Cham: Palgrave Macmillan, 2018.
- Riddervold, Marianne. "EU Maritime Foreign and Security Policy Integration: Explaining the EU Maritime Security Strategy." İçinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, editör Marianne Riddervold, 143-164. Cham: Palgrave Macmillan, 2018.
- Riddervold, Marianne. "Introduction: A Maritime Foreign and Security Power in the Making?" İçinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, editör Marianne Riddervold, 1-27. Cham: Palgrave Macmillan, 2018.
- Riddervold, Marianne. "Beyond the Pillar Divide: The Administrative Functioning of EU Maritime Foreign and Security Policies." İçinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, editör Marianne Riddervold, 125-136. Cham: Palgrave Macmillan, 2018.
- Riddervold, Marianne. "An Actor with Agency: The Influence of the Commission on EU Maritime Foreign and Security Policies." İçinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of*

- Integration*, editör Marianne Riddervold, 103-123. Cham: Palgrave Macmillan, 2018.
- Riddervold, Marianne. "The EU's Naval Mission Sophia: A Humanitarian Operation to Help Refugees in Distress at Sea?" İçinde *The Maritime Turn in EU Foreign and Security Policies: Aims, Actors and Mechanisms of Integration*, editör Marianne Riddervold, 57- 76. Cham: Palgrave Macmillan, 2018.
- Risse, Thomas. "'Let's Argue!': Communicative Action in World Politics." *International Organization* 54, no 1 (2000): 1-39.
- Rittberger, Berthold. "Institutionalizing Representative Democracy in the European Union: The Case of the European Parliament." *Journal of Common Market Studies* 50, no 1 (2012): 18-37.
- Rosén, Guri. "EU Confidential: The European Parliament's Involvement in EU Security and Defence Policy." *Journal of Common Market Studies* 53, no 2 (2015): 383-398.
- Rosén, Guri. "The impact of norms on political decision-making: how to account for the European Parliament's empowerment in EU external trade policy." *Journal of European Public Policy* 24, no 10 (2016): 1450-1470.
- Sending, Ole Jacob. "Constitution, Choice and Change: Problems with the 'Logic of Appropriateness' and its Use in Constructivist Theory." *European Journal of International Relations* 8, no 4 (2002): 443-470.
- Sjursen, Helene. "Understanding the Common Foreign and Security Policy: Analytical Building Blocs." İçinde *Understanding the European Union's External Relations*, editörler Michele Knodt ve Sebastiaan Princen, 35-53. London: Routledge, 2003.
- Sjursen, Helene. "Changes to European Security in a Communicative Perspective." *Cooperation and Conflict* 39, no 2 (2004): 107-128.
- Sjursen, Helene. "Values or rights? Alternative conceptions of the EU's 'normative' role." İçinde *The European Union's Roles in International Politics*, editörler Ole Elgström ve Michael Smith, 85-100. London: Routledge, 2006.
- Sjursen, Helene. "Not so intergovernmental after all? On democracy and integration in European Foreign and Security Policy." *Journal of European Public Policy* 18, no 8 (2011): 1078-1095.
- Stang, Gerald. "Global Commons: Between Cooperation and Competition." European Union Institute for Security Studies (EUISS), Nisan 8, 2013. Erişim Tarihi: Ağustos 4, 2022. <https://www.iss.europa.eu/content/global-commons-between-cooperation-and-competition>, 1-4.

- Tallberg, Jonas. *European Governance and Supranational Institutions: Making States Comply*. 1. Baskı. London/New York: Routledge, 2003.
- Thomas, Daniel C. *Making EU Foreign Policy: National Preferences, European Norms and Common Policies*. 1. Baskı. New York: Palgrave Macmillan, 2011.
- Thompson, Dennis F. "Deliberative Democratic Theory and Empirical Political Science." *Annual Review of Political Science* 11, (2008): 497-520.
- Trondal, Jarle. *An Emergent European Executive Order*. 1. Baskı. Oxford: Oxford University Press, 2010.
- Ulbert, Cornelia ve Thomas Risse. "Deliberately Changing the Discourse: What Does Make Arguing Effective?" *Acta Politica* 40, no 3 (2005): 351-367.
- Vai, Lorenzo. "The European Union's Maritime Security Strategy: Cogito Ergo Sum?," İçinde *Italy and Security in the Mediterranean*, editörler Alessandro Marrone ve Michele Nones, 93-108. Istituto Affari Internazionali, 2016.
- von Ondarza, Nicolai ve Ronja Scheler. "The High Representative's 'double hat': How Mogherini and Ashton have differed in their links with the Commission", LSE Europol Blog, Mart 16, 2017. Erişim Tarihi: Ekim 29, 2022. <https://blogs.lse.ac.uk/europolblog/2017/03/16/high-representative-mogherini-ashton/>.
- Walt, Stephen M. "Would You Die for That Country: Why the United States needs to think twice before calling Ukraine an ally." *Foreign Policy*, Mart 24, 2014. Erişim Tarihi: Ağustos 1, 2022. <https://foreignpolicy.com/2014/03/24/would-you-die-for-that-country/>.
- Warntjen, Andreas. "Between Bargaining and Deliberation: Decision-Making in the Council of the European Union." *Journal of European Public Policy* 17, no 5 (2010): 665-679.
- Weber, Steffen ve Iulian Romanyshyn. "Breaking the ice: The European Union and the Arctic." *International Journal* 66, no 4 (2011): 849-860.

